

JERNKONTORET

Berättelse till Brukssocieteten avseende Jernkontorets verksamhet under 2005

JERNKONTORET

Berättelse till Brukssocieteten avseende Jernkontorets verksamhet under 2005

*Brukssocietetens allmänna ordinarie sammankomst äger rum
på Jernkontoret torsdagen den 16 maj 2006 kl 11.00*

År 2005 var 183 bruk delaktiga i Jernkontoret. Av dessa erlade 87 Jernkontorsdalern och innehar därmed rösträtt vid Brukssocietetens sammankomst. Jernkontorsdalern, som sedan Jernkontorets bildande oförändrat utgår med två och ett halvt öre för varje introducerad centner (1 centner = 42,5 kg) gav år 2005 totalt 31 992 kronor.

Summan av det fullt introducerade smidet var vid utgången av år 2005 oförändrat 1 742 993 centner och av introducerat gammalt ämnessmide oförändrat 12 456 centner. Introduktionsavgiften enligt Jernkontorets reglemente var år 2005 168:76 kronor per centner introducerat smide och 126:57 kronor per centner gammalt ämnessmide.

Stål (råstål och pulver) framställs vid 13 anläggningar i Sverige. Vid tio av dessa verk är produktionen skrotbaserad. De resterande tre producerar malmbaserat stål.

Jernkontorets fullmäktige 2005/2006

Anders Ullberg, ordf, SSAB Svenskt Stål AB
Bengt Åke Bengtsson, Boxholms AB
Uno Blom, Böhler-Uddeholm Precision Strip AB
Göran Carlsson, SSAB Svenskt Stål AB
Alrik Danielson, Höganäs AB
Pekka Erkkilä, Outokumpu Oy
Thomas Johanson, Scana Steel AB
Jan-Erik Johansson, Erasteel Kloster AB
Mats Kälvemark, Haldex-Garphyttan AB
Bengt Lindahl, Ovako Svenska AB
Elisabeth Nilsson, VD, Jernkontoret
Anders Ruth, Uddeholm Tooling AB
Jarmo Tonteri, Oy Ovako Ab
Olle Wijk, AB Sandvik Materials Technology
Ulf Öhnfeldt, Outokumpu Stainless AB

Arbets- och fondutskott 2005/2006

Ordinarie ledamöter
Anders Ullberg, ordf
Bengt Åke Bengtsson
Elisabeth Nilsson
Jarmo Tonteri
Olle Wijk

Suppleanter
Anders Ruth
Ulf Öhnfeldt

Antal anställda och personalkostnader

<i>Medeltal anställda</i>	2005	2004
Direktion	2	2
Informationsavdelning	2,6	2,6
Bibliotek och bergshistoria	1,7	1,7
Avdelning för forskning och utbildning	6,3	17,75
Avdelning för energi och miljö	3	3
Handelspolitisk avdelning	1,6	2
Avdelning för ekonomi och administration	2,5	2
Kontorsservice	2,5	2,5
Fastighet	3,5	3,5
Doktorander, KTH och HDa	9,0	8
Totalt	41	45
<i>Personalkostnader, Mkr</i>	26,5	28,2

Bergslagens deputerade 2005/2006

Ordinarie ledamöter i resp distrikt
Hans Jacob Wærn, Stockholm, 1
Bo Legelius, Stockholm, 2

Suppleanter i resp distrikt
Alf Wedmalm, Stockholm, 1
Dan Johansson, Oxelösund, 2

Inledning

År 2005 har präglats av en fortsatt stark tillväxt i Kina. Tillväxten i Indien var också stark, men från en låg nivå. Den globala efterfrågeökningen var dock inte lika stark som för de föregående tre åren. Den svenska stålindustrin har i huvudsak haft mycket god efterfrågan. Den utpräglade nischstrategin, som är kännetecknande för den svenska stålindustrin, har visat sig vara fortsatt framgångsrik.

Prisbildningen har varit gynnsam med vissa undantag. Baspriserna för rostfritt stål var det fjärde kvartalet 2005 det lägsta någonsin. Däremot är legeringspriserna fortsatt mycket höga. Malmpriserna har ökat dramatiskt under 2005. Däremot föll priserna för koks.

Handeln med utsläppsrätter är nu etablerad inom EU. Priset för utsläppsrätter har ökat kraftigt från det att handeln startade, likaså elpriset som fortsatte att stiga under 2005. Jernkontoret har i många sammanhang påtalat den mycket negativa effekt som de stigande elpriserna har för den svenska stålindustrins konkurrenskraft. Jernkontoret har med stor intensitet fortsatt lobbyarbetet i syfte att för handelsperioden 2008–2012 få tillstånd en nationell lösning i Sverige, där tilldelning av utsläppsrätter sker enligt en s k riktmärkesmodell. Acceptans för en sådan modell har uppnåtts bland stålföretagen inom Eurofer-samarbetet.

I lobbying rörande utformningen av den nya kemikalieförordningen (REACH) röntes framgång på ett antal för stålbranschen viktiga punkter, bland annat rörande synen på legeringar. Vi fick också gehör för våra synpunkter att avfall ska vara undantaget från tillämpningsområdet.

Samverkan med SKGS (Skogen och Kemin, Gruvorna och Stålet) fortsätter. För att utveckla olika opinionsaktiviteter har SKGS fått ett större ekonomiskt stöd av Svenskt Näringsliv. Samarbetet kommer fortsättningsvis även att beröra transportfrågor.

Under hösten har s k branschsamtal först med näringsdepartementet. Branschprogrammet *Metallurgi* presenterades i november, där bl a stålindustrin presenteras som en del av det "Innovativa Sverige". De frågor som Jernkontoret framhållit som särskilt viktiga för branschen är finansiering av *Stålforskningsprogrammet* och ett energiforskningsprogram, en ökad elproduktion i Sverige till konkurrenskraftigt pris samt säkerställande av utbildning av hög internationell klass. Den långsiktiga forskningsfinansieringen är av stor strategisk betydelse för stålindustrin, branschens stålforskningsinstitut samt lärosätena Kungliga Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet och Högskolan Dalarna. För närvarande är läget inte tillfredsställande, men branschen hyser stora förhoppningar att situationen ska ljusna avsevärt under 2006.

Under arbetsnamnet *Nordic Steel Master Program* har representanter för stålbranschen och universitet i Sverige och Finland träffats. Syftet är att hitta former för att utveckla samarbetet för att nå effektivitets- och kvalitetsfördelar i den utbildning som riktar sig till den nordiska stålindustrin. En arbetsgrupp har tillsatts och den består av företrädare för olika universitet. Ett av uppdragen är att undersöka möjligheter till en gemensam portal för undervisningsmaterial.

En omstrukturering av forskningsinstitutet har ägt rum under 2005. Kimab blev ett helägt dotterbolag till Swerea. Swerea blev också en minoritetsägare i Mefos AB. En utredning rörande möjligheter att göra en permutation av Mefos stadgar startades under 2005.

Handelspolitiska avdelningen

Den handelspolitiska avdelningens primära uppgifter är att bevaka och tillvarata den svenska stålindustrins intressen inom det handelspolitiska området och att verka för global frihandel med stål. En viktig uppgift är därför att genom lobbyarbete påverka beslutsfattare. Det åligger avdelningen att bevaka, inhämta, analysera och förmedla handelspolitisk information till såväl medlemsföretagen som beslutsfattare och allmänhet. Vid sidan om de handelspolitiska frågorna är avdelningen också ansvarig för Jernkontorets statistikverksamhet. Under året har avdelningen dessutom varit mycket aktiv i lobbyarbetet på klimatområdet och inom miljöområdet.

Eurofer

Jernkontorets kontakter med European Confederation of Iron and Steel Industries (Eurofer) är mycket viktiga och täta, även om Eurofer inte i alla frågor kan ta till vara den svenska stålindustrins intressen då denna har en utpräglad nischstrategi.

De handelspolitiska frågorna behandlas främst i External Relations Committee. Vid sammanträdena, som äger rum ungefär en gång per månad, lämnas information från Eurofer om situationen på EUs stålmarknad, stålhandeln samt om aktuella handelspolitiska frågor. Vid sammanträdena diskuteras dessa frågor och om möjligt fastställs gemensamma positioner. Sedan EUs utvidgning i maj år 2004 ingår nu även representanter för stålindustrin i det forna Öst- och Centraleuropa i Eurofer.

Under året har det handelspolitiska klimatet i likhet med år 2004 varit mindre aggressivt och protektionistiskt än normalt. Trots detta har ett antal handelspolitiska åtgärder vidtagits under året och det kan nämnas att USA i redan mars beslutade att förlänga och utvidga det system med importlicenser som infördes i samband med skyddsåtgärderna i mars år 2002. I april vidtogs motsvarande åtgärd från EUs sida, bl a som en följd av oro för Kinas minskande

import och stora produktionsökningar. Beträffande antidumpning kan nämnas att EU avvecklat vissa åtgärder t ex mot platta olegerade produkter från Kina, Indien och Rumänien, samtidigt som slutliga antidumpningsåtgärder införts mot elektroplåt från Ryssland och USA. Vidare kan nämnas att en antidumpningsundersökning inletts beträffande olegerade sömlösa rör från bl a Ryssland och Ukraina och att Eurofer begärt att EUs antidumpningsåtgärder mot ferromolybden från Kina ska avvecklas. Det kan konstateras att de åtgärder som vidtagits på antidumpningsområdet varit både frihandelsvänliga och protektionistiska. I bl a dessa frågor har Eurofers External Relations Committee agerat på basis av gemensamt fastställda positioner. Vidare har en gemensam position tagits i frågan om det internationella avtal om förbud mot subventioner till stålindustrin som förhandlas inom ramen för OECD.

Vad gäller samarbetet inom Eurofer kan vidare nämnas att Jernkontoret även i mån av tid deltar arbetet i Statistical Committee, som sammanträder ungefär sex gånger om året, och i Special Steel Committee. Dessutom följs arbetet inom Transport Committee, men med hänsyn till Jernkontorets begränsade resurser deltar en representant från SSAB vid mötena.

Avdelningen representerar även Jernkontoret i European Parliament Coordination Committee som sammanträder ungefär sex gånger om året och samordnar Eurofers lobbyaktiviteter mot parlamentet i Bryssel inom aktuella politikområden. Under året har detta arbete dominerats av direktiv inom klimat- respektive miljöområdet, även om kommitténs mandat är bredare och täcker samtliga frågor där EU-parlamentet har en roll.

Esta

European Steel Tube Association (Esta) är den europeiska samarbetsorganisationen för rörtillverkare. Fyra svenska rörproducenter samt Jernkontoret deltar i samarbetet. Avdelningschefen är svensk representant i en handelspolitisk kommitté inom Esta som sammanträder ungefär tre gånger per år. Under året har Esta arbetat med bl a en begäran om antidumpningsskydd för sömlösa rör från Ryssland. Enligt en tidigare överenskommelse mellan Jernkontoret och rörproducenterna har av budgetskäl antalet resor till dessa Esta-möten för Jernkontorets del begränsats till en resa om året vilket torde vara ett minimum för att upprätthålla kontaktnätet. Även om deltagandet i mötena är begränsat så åligger det Jernkontoret att fullt ut samordna statistik och övrigt arbete som är relaterat till verksamheten inom Esta.

EUs institutioner, svenska departement och myndigheter

Jernkontoret har under året haft ett ökat samarbete med EUs olika institutioner och svensk statsförvaltning, främst närings- och utrikesdepartementen samt Kommerskollegium. I och med Jernkontorets deltagande finns svensk stålindustri representerad både i utrikesdepartementets referensgrupp för WTO-frågor och i näringsdepartementets referensgrupp för EUs näringspolitik. Vidare har avdelningen under året besvarat ett antal remisser i framförallt handelspolitiska frågor för att ge beslutsunderlag huvudsakligen till den svenska regeringen.

Avdelningens chef har under året även varit mycket aktiv i det lobbyarbete som genomförts på klimatområdet beträffande EUs direktiv om handel med utsläppsrätter och inom den lobbygrupp som inrättats på Jernkontoret för miljölobbying. Lobbyarbetet har genomförts framförallt mot EUs institutioner i Bryssel och mot det svenska miljö- och samhällsbyggnadsdepartement.

Svenskt Näringsliv

I internationella handelsfrågor av mer allmänt slag har ett visst samarbete ägt rum mellan Jernkontoret och Svenskt Näringslivs handelspolitiska branschgrupp. Bland de frågor som varit aktuella under året märks den multilaterala frihandelsrundan (Doha-rundan) inom Världshandelsorganisationen. Svenskt Näringsliv har också erbjudit en länk till UNICE, som är den stora samarbetsorganisationen för europeiska industriförbund och arbetsgivareorganisationer bl a på det handelspolitiska området. Samråd sker vidare i vissa fall med Svenskt Näringsliv inför handelsförhandlingar med olika länder eller i frågor som rör EUs inre marknad. Jernkontoret har under året även deltagit i de referensgrupper som inrättats tillsammans med Svenskt Näringsliv för branschekonomer och för företagsjuridik.

Statistik

Jernkontorets statistikverksamhet ingår sedan år 2002 i den handelspolitiska avdelningen. Den översyn av statistikverksamheten som genomförts har lett till att insamlingen av statistik framöver begränsas till vad som kan betraktas som en basstatistik. Vilka uppgifter denna ska innehålla har fastställts av Jernkontorets fullmäktige. Inom ramen för verksamheten produceras bl a den statistik som krävs för Jernkontorets medlemskap i ett antal internationella organisationer. Jernkontoret samarbetar också med SCB vad gäller produktionsstatistik. Dessutom sammanställer Jernkontoret statistik till Järnverksföreningens styrelsemöten, till Hindersmässan samt till press och allmänhet. Statistiken används också som ett medel i lobbyarbetet.

Avdelningen för energi och miljö

Energi

Klimatfrågan, energi- och koldioxidskattefrågor samt elförsörjningen har under senare år dominerat Jernkontorets aktiviteter på energiområdet.

Handeln med utsläppsrätter för koldioxid startade den 1 januari 2005. Introduktionen gick i stort sett planenligt. Vissa smärre bekymmer uppstod dock bl a med Energimyndighetens registerhantering. Jernkontoret och SSAB har löpande haft en dialog med regeringskansliet om principerna för tilldelningen av utsläppsrätter för perioden 2008–2012. Jernkontorets och SSABs förslag till hur benchmarking ska kunna användas för malmbaserad ståltillverkning har vidareutvecklats och presenterats i olika sammanhang.

Jernkontoret deltar i näringsdepartementets referensgrupper för utsläppshandel respektive för EU-frågor. Referensgruppen för utsläppshandel samlas inför varje ministerrådsmöte.

Samarbetsorganisationen SKGS (Skogen och Kemin, Gruvorna och Stålet) har genom politikerträffar och uppvaktningar visat den energiintensiva industrins inställning till energifrågor och då framför allt beträffande elförsörjningen. Samarbetet inom Svenskt Näringsliv på klimat- och energiområdet har fortsatt under året.

Jernkontoret besvarade under 2005 åtta remisser inom energi- och klimatområdet. Bland de viktigare kan nämnas förslag till utvidgat elcertifikatsystem med ny definition på energiintensiv industri, åtgärder inom fjärrvärme-sektorn samt prioriteringar inom FoU-verksamheten på energiområdet.

Jernkontoret har liksom tidigare samlat in och sammanställt uppgifter om stålverkens energianvändning, energikostnader samt koldioxidskatter.

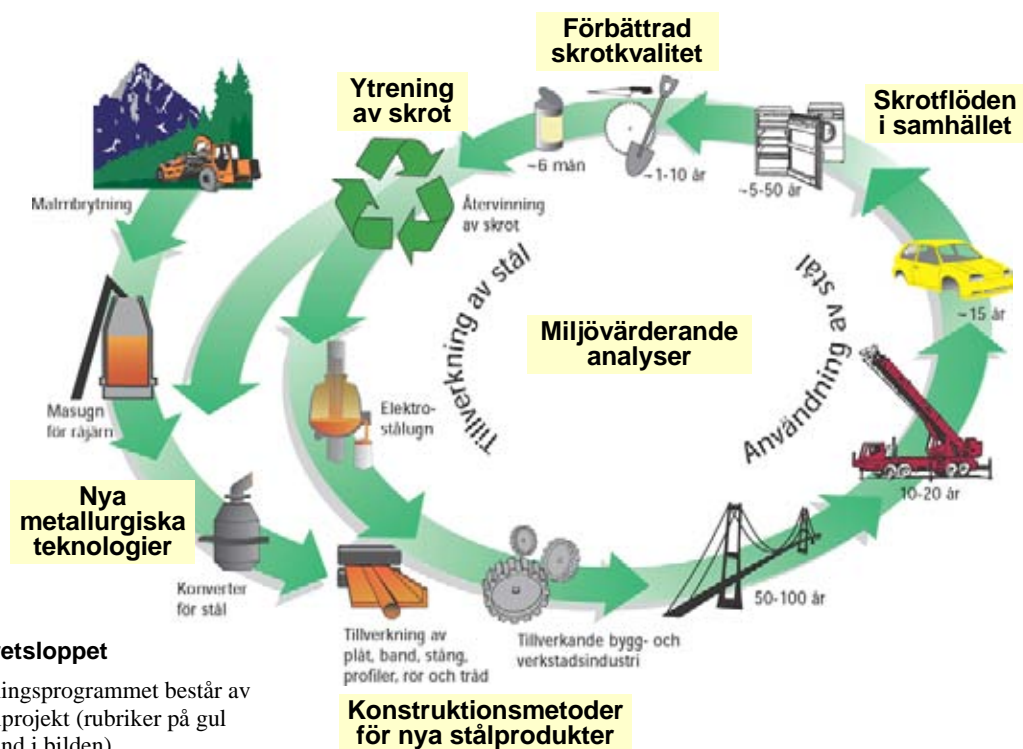
Miljö

Europafrågor har en ökande betydelse för svensk lagstiftning inom miljöområdet och tidigt engagemang krävs för möjligheter till påverkan. Jernkontoret och företagen deltar aktivt i Eurofers arbetsgrupper för olika sakfrågor. Jernkontoret deltar också i miljödepartementets referensgrupp för miljöfrågor, som sammanträder inför varje ministerrådsmöte.

Jernkontoret har aktivt följt och sökt påverka utformningen av den nya kemikalieförordningen (REACH) genom kontinuerliga kontakter med näringsdepartementet och även svenska europaparlamentariker. Samarbete sker med SveMin och medlemsföretagen.

En översyn av företagets avfallshantering har gjorts under året och ett initiativ till att definiera branschens syn på avfall och biprodukter har tagits. Bevakning och påverkan av EUs initiativ inom avfallsområdet har skett i samarbete med övriga branschorganisationer inom Svenskt Näringsliv samt Eurofer.

Under 2005 startade det fyraåriga forskningsprogrammet *Stålkretsloppet* (Towards a Closed Steel Eco Cycle), som finansieras gemensamt av Mistra (42 miljoner kronor) och industrin (32 miljoner kronor). Forskningsprogrammet spänner över hela stålets kretslopp och förväntas leda till resurssnålare tillverkning av stål, smartare konstruktionsmetoder för nya stålsorter samt underlätta återvinning av skrot. Resultatet blir ett effektiviserat kretslopp för stål med lägre energianvändning och minskade koldioxidutsläpp samt hushållning med naturresurser.

Stålkretsloppet

Forskningsprogrammet består av sex delprojekt (rubriker på gul bakgrund i bilden).

Under året har 15 remisser inom miljöområdet handlagts. I några fall var dessa av övergripande natur och stålindustrins synpunkter kunde införlivas i Svenskt Näringslivs remissvar.

Jernkontoret deltar i referensgrupper på Naturvårdsverket för olika sakfrågor samt har årligen två egna möten med Naturvårdsverket. Jernkontorets Miljöråd har haft ett gemensamt möte med länsstyrelsernas smältverkshandläggare. Representanter för Jernkontoret deltar också i Mimers styrelse och styrgrupper. Mimer deltar på Jernkontorets uppdrag i en arbetsgrupp i Euroslag, en europeisk samarbetsorganisation som syftar till att öka användandet av bl a stålslagg.

Avdelningen för forskning och utbildning

Avdelningen för forskning och utbildning har ansvaret för den gemensamma nordiska stålforskningen som drivs inom elva teknikområden. Avdelningen ansvarar även för rekryteringsinsatser till materialteknisk utbildning samt samordning av EU-frågor på forskningsområdet.

– stålforskning

Branschsamtal Metallurgi – en del av det innovativa Sverige

Branschsamtalen inleddes i maj med ett s k högnivåmöte på företagsledar- och ministernivå. Statsministern bjöd i regeringsförklaringen 2004 in till dessa samtal. Regeringens syn är att den svenska metallurgin är en av landets basnäringar. Den spelar en stor roll för hel näringslivet och har en stor betydelse för den svenska välfärden.

De branscher, som omfattas av det strategiska programmet för metallurgi är järn- och stålindustrin, gruvor och smältverk, utrustningsindustrin och industrimineral. De insatsområden som behandlats i strategiprogrammet, som presenterades i november, är projekt inom forskning och utveckling, kompetensförsörjning och hållbar utveckling.

De viktigaste punkterna i programmet inom området Forskning och Utveckling är utformning och finansiering av ett stålforskningsprogram tillsammans med Vinnova samt ett energiforskningsprogram för metallurgin. För närvarande pågår utformning av kompletterande regleringsbrev till Vinnova rörande finansiering av de olika forskningsprogrammen, som är kopplade till de olika branschsamtalen.

De frågor, som branschen har framfört som särskilt viktiga är forskningsfinansiering, former för finansiering av ”smala” utbildningar, förutsägbara spelregler som stimulerar tillväxt och stärker industrins internationella konkurrenskraft. Energipolitiken har också belysts vid branschsamtalen. Vi har fört fram våra krav på en ökad elproduktion i Sverige och belyst konsekvenserna av dagens höga elpriser.

Fortsatta dialoger med regeringsföreträdare kommer att föras under våren.

Europeisk kol- och stålforskning

Inom den nya Kol- och stålforskningsfonden (RFCS) har Sverige återigen varit framgångsrikt. Sverige har lyckats komma med i hälften av de 40 nya projekt som kommer att beviljas. Om så blir fallet innebär detta en finansiering på ca 45 miljoner kronor i kontanta medel för Sveriges del.

Gemensam nordisk stålforskning – Jernkontorets teknikområden

<i>Teknikområde (TO)</i>	<i>Ordförande</i>	<i>Forskningschef</i>
TO 21 Malmbaserad metallurgi	Kim Michelsson, Ovako, Koverhar	Lars Bentell
TO 23 Ljusbågsugsteknik – skänkmetsallurgi	Göran Carlsson, SSAB, Stockholm	Lars Bentell
TO 24 Gjutning och stelning	Bo Rogberg, Sandvik Materials Technology, Sandviken	Lars Bentell
TO 31 Band och plåt	Fredrik Sandberg, Sandvik Materials Technology, Sandviken	Jonas Lagergren
TO 32 Stång och profil	Conny Fredriksson, Fagersta Stainless, Fagersta	Jonas Lagergren
TO 33 Tråd	David Thureborn, Haldex Garphyttan, Garphyttan	Jonas Lagergren
TO 43 Rostfria stål	Vakant	Jonas Lagergren
TO 44 Oförstörande provning	Ketil Törresvoll, Ovako, Hofors	Jonas Lagergren
TO 45 Analytisk kemi	Bo Larsson, Sandvik Materials Technology, Sandviken	Sven Sundberg
TO 51 Energi- och ugsteknik	Göran Andersson, SSAB Tunnpått, Borlänge	Jonas Lagergren
TO 80 Pulvermetallurgi	Sigurd Berg, Höganäs, Höganäs	Kerstin Fernheden

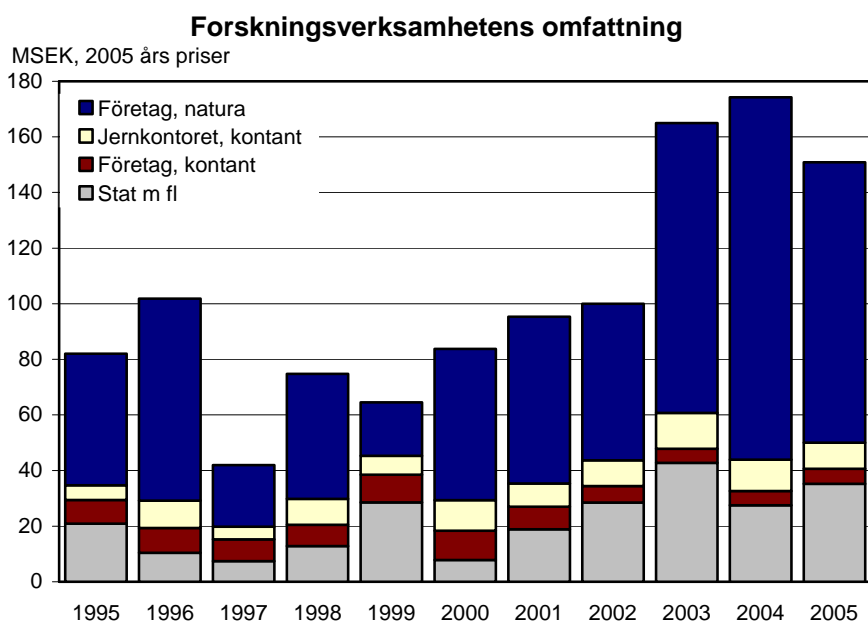
Jernkontoret bedriver ett omfattande gemensamt nordiskt samarbete för forskning och utveckling. Under 2005 har dock forskningen drabbats av neddragningen av anslagen till Energimyndigheten, STEM. Neddragningen innebar en halvering av anslagen till STEM, vilket medfört att nya forskningspaket inte kunnat startas. Detta har drabbat Jernkontorets forskning inom området värmning, bearbetning och material, som därför gått på sparlåga under året. I sin tur har den minskade forskningen inneburit stora problem för avdelningar på KTH samt Mefos. Kimab har också drabbats.

Under hösten 2005 kom förslag om att åter öka anslagen till STEM, vilket har givit ett visst hopp om ökad forskningsvolym. Diskussioner förs med STEM beträffande detta, men inget är ännu klart.

Metallurgipaketet, som pågått i oförminskad omfattning under 2005, kommer att slutrapporteras och utvärderas under första kvartalet 2006. Inget är ännu klart beträffande fortsättningen, men förhoppningar om nya anslag finns.

Med anledning av de branschsamtal som förts mellan regeringen och bl a stålbranschen, förs nu diskussioner med Vinnova om att starta ett stålforskningsprogram. Detta stålforskningsprogram utarbetades i samarbete mellan Jernkontoret och Vinnova för ett par år sedan, och kommer nu att uppdateras. Hur stålforskningsprogrammet ska finansieras är dock ännu inte klart.

Den totala forskningsbudgeten 2005 uppgick till cirka 110 miljoner kronor, varav 30 procent utgjordes av kontanter (kontantinsatser från Jernkontoret och medlemsföretagen samt statliga forskningsanslag) och resten av stålföretagens naturainsatser, se figur 1.

Figur 1

Metallurgisk forskning

TO 21 Malmbaserad metallurgi

Under året har det fyraåriga forskningspaketet inom det processmetallurgiska området avslutats. Forskningen har i likhet med föregående paket, varit inriktad på energibesparing och minskning av miljöbelastning. Inom området för malmbaserad ståltillverkning kan konstateras vad gäller masugnsprocessen, att de frågeställningar som studerats har lett fram till avsevärda minskningar av koldioxidemission. Framförallt har användningen av injicerat kol, som ersättning för koks, kunnat öka med ca 45 procent. Koldioxidutsläppen har kunnat nedbringas med över 2,5 procent per enhet producerat råjärn. Mot bakgrund av masugnsprocessens höga ålder, kan det förefalla anmärkningsvärt att det fortfarande finns förbättringar att göra. Men processens komplexitet och de förändringar som sker i förutsättningarna för att driva den – inte minst vad avser tillgång på metallurgisk koks, men också på grund av tekniska möjligheter för förbättrad styrning – medför att vi ännu inte ser någon tidpunkt där masugnsprocessens utveckling kan sägas vara slutförd. Även resultaten inom raffineringområdet, dvs främst färskning av stål, är mycket intressanta för en djupare förståelse av de mekanismer som kan leda till en ökad automation och predikterbarhet av processresultatet

TO 23 Ljusbågsugnsteknik – skänkmetsallurgi

Inom den skrotbaserade forskningen har utveckling av prediktionsmodeller givit nya möjligheter till hantering av skrotåvaren. Halter av olika föroreningselement har visat sig kunna uppskattas med tillräcklig noggrannhet för att förbättra nuvarande skrotlastningspraxis så att upp till 50 procent av analysbommarna för dessa element kunde förutses med prediktionsmodellerna. Potentialen i användningen av detta instrument är avsevärd också med tanke på energiförbrukning och utbyte. Dessutom skapas möjligheter för optimering av skrotlastningspraxis och inköpsrutiner.

I den del som behandlar skänkbildning har målsättningarna varit att uppnå sådana insikter att kemiska reaktioner mellan stål och slagg under processen kan kontrolleras och styras och att inneslutningsbildningen kan anpassas mot de egenskaper som önskas. Fördensskull har även här modeller utvecklats, vilka kopplats till relevanta kemiska reaktioner så att kinetiken hos metallurgiska förlopp i skänken kan predikteras.

På AOD-området har målsättningen varit att spara energi genom att förkorta blåstiden och öka processtabiliteten. Flera föreslagna processförbättringar i detta syfte har redan implementerats, vilket förkortat processtiden stabilt med tre minuter.

TO 24 Gjutning och stelning

Produktivitet har varit i fokus för stränggjutningsområdet. Flera angreppssätt har använts: kokilldesign, gjutpulveroptimering och sekundärkylning. Forskningsresultaten visar att inom 1–5 år bör de flesta tillverkare ha kunnat höja gjuthastigheten med i snitt tio procent för alla produkter. I ett ytterligare projekt har en modell tagits fram för hur slaggbilden i stål förändras via passage genom gjutlådan under gjutning. Denna modell kan användas för framtagande av flödesbilder i gjutlåda med olika geometriska utformningar, men även för spårning av inneslutningars slutposition i gjutlådan. Arbetet har även innefattat apparatutveckling för att kunna minska verkningarna av att den kontinuerliga stränggjutningsprocessen är kopplad till processteg som inte är kontinuerliga.

Segringsbenägenheten som finns hos vissa ståltyper är ofta en begränsning för möjligheten att stränggjuta stålet i fråga. Stor segringsbenägenhet innebär också att stålet även om det götsgjuts får problem med varmsprickor och stora makrosegringar som sänker utbytena. I Sverige götsgjuts fortfarande ca tio procent av tonnage vilket till stor del är att hänföra till ovan beskrivna problematik. Idén var därför att bättre kunskap och exaktare styrmodeller för dessa ståltyper skulle kunna medföra en övergång från götsgjutning till stränggjutning, men att även ökade utbyten för det götsgjutna tonnage skulle kunna påräknas. Båda dessa effekter har en stark energisparpotential. Projektets resultat, som varit mycket framgångsrikt, kommer främst till uttryck i möjligheten till konvertering av verktygsstål från götsgjutning till stränggjutning. Detta medför en utbytshöjning med ca 15 procent. Andra effekter är produktivitetsoökningar av högkolkhaltig tunnplåt. Resultaten är också tillämpliga för vissa rostfria stålsorter

Genom nya rön om förhållandena i stelningmomentet kan man skapa bättre modeller över stelning vid götsgjutning och öka förståelsen av framförallt makrosegringar och ytdefekter. Detta har i ett projekt lett till förändrad gjutningspraxis som i sin tur har kunnat mätas i minskad kassationsfrekvens hos flera götsgjutande verk. Det förtjänar att nämnas att den förbättrade inre stålqualiteten i högsta grad också kommer till uttryck i slutproduktens egenskaper.

Bearbetnings- och materialteknisk forskning

TO 31 Band och plåt

Teknikområde 31 har under 2005 haft ett pågående projekt, *Rollsurf*, finansierat av Nordisk Innovationscenter (NIC) och stålindustrin. Projektet rör sann friktions- och valstrycksmätning direkt i valsspalt vid kallvalsning och är ett samarbete mellan Jernkontoret, IPU/IPL vid Danmarks tekniska universitet i Lyngby, avdelningen för värming och bearbetning vid Mefos i Luleå, Sandvik Materials Technology i Sandviken, Ruukki Production i Hämeenlinna, Finland och Åkers Sweden i Åkers Styckebruk. De utförda mätningarna i Mefos pilotvalsverk har skett genom att en mätgivare monterats in i en av valsarna. Mätningarna är robusta och reproducerbara med stor noggrannhet. Ett av flera resultat är en uppmätt högre friktion med ökad reduktion, vilket stämmer fysikaliskt. Mätningarna är med god överensstämmelse också jämförda med verksförsök och s k Forward Slip-beräkningar i valsverken.

Exponeringar av detta nordiska forskningssamarbete har skett i olika sammanhang, t ex vid konferenserna *Stål 2004* i Borlänge, *ICTPM 2004* i Nyborg, *ATS Steelmaking days* i Paris och *ICTP 2005* i Verona. Projektet har fått publicitet i *Mefos-nytt* och i tidningen *Bergsmannen*. En artikel i *Scandinavian Journal of Metallurgy* är även accepterad. Projektet avslutas med slutrapport under 2006.

Teknikområde 31 har under året haft möten bl a för beredning av nya projektförslag.

TO 32 Stång och profil

Teknikområde 32 har ett pågående projekt, *Fördjupad förstudie-energieffektiv driftsstrategi för valsning av avancerade stålprofiler*. Projektet är finansierat av Energimyndigheten och stålindustrin och avser bl a att undersöka möjligheterna till att minimera stopptider i ämnesvärmningsugnar vid stång och profilvalsning, så att dessa ugnar nyttjas så effektivt som möjligt.

Teknikområdet har under året haft möten bl a för beredning av nya projektförslag.

TO 33 Tråd

Teknikområdet har under året haft möten bl a för beredning av nya projektförslag.

TO 43 Rostfria stål

Teknikområdet har under året haft möten bl a för beredning av nya projektförslag.

TO 51 Energi och ugnsteknik

Teknikområde 51 har under 2005 genomfört ett antal s k teknikdagar med deltagande från stålindustrin, leverantörer och konsulter; 9/2 Brännarsystem, 47 deltagare, 22/4 Ugnsinfodringar, 32 deltagare samt 9/12 Temperaturmätning, 70 deltagare.

Under början av året växlade ansvaret för teknikområdet från Birgitta Lindblad till Jonas Lagergren.

Teknikområdet har under året haft möten bl a för beredning av nya projektförslag.

Kontroll och provning

TO 44 Oförstörande provning och mätteknik

Året var det första hela året som det egna certifieringsbolaget CSM NDT Certification AB var i full verksamhet. Jernkontoret äger, genom teknikområde 44, 20 procent av bolaget, medan Saabs andel på 80 procent under året övergått i Bodycotes ägo. Certifieringsorganet har nu även blivit ett anmält organ i Bryssel för certifiering enligt tryckkärlsdirektivet. Teknikområde 44s medlemmar är aktivt engagerade i verksamheten.

Styrelsen har även diskuterat det initiativ till nytt teknikområde, *Provning*, som initierats av teknikområde 45 (se nedan).

Några större bruksforskningsprojekt har under året startats.

TO 45 Analytisk kemi

Några viktiga framtidsfrågor har satt sin prägel på verksamheten, som helt bedrivs inom ramen för Ledningsgrupp Analytisk kemi, tillsammans med Kimab och Swedish Standards Institute (SIS).

Säkerställandet av certifierade referensmaterial (CRM) för kalibrering av industrins laborieutrustningar är en strategiskt viktig fråga för stålbranschen. Deltagandet i European CRM-Producers Group ger unika möjligheter att påverka vilka CRM som ska produceras. I detta arbete spelar Kimab en mycket viktig roll.

Vid certifieringsanalyser är våtkemisk kompetens absolut nödvändig. Tyvärr är den kompetensen inom Kimab starkt begränsad sedan snart två år tillbaka. Olika förslag har diskuterats, Kimabs ledning har uppvaktats och inte minst Jernkontorets FoU-råd. Läget är egentligen solklart. Detta är en angelägenhet för stålbranschen och ska således finansieras av stålbranschen. Representant för stålbranschen är Jernkontoret, dvs teknikområde 45. Några olika idéer har diskuterats under året, men någon lösning har ännu inte hittats.

Ett förslag till ett nytt teknikområde, *Provning*, har diskuterats under året. Man kan konstatera att vissa provningsområden t ex förstörande materialprovning, saknas inom Jernkontoret, provningsområden som är strategiskt viktiga för företagen. Forskningsprojekten är även väldigt teknikorierade istället för problemorienterade, dvs laser och ICP-MS diskuteras istället för karakterisering av inneslutningar och problem vid ytbeläggningar, etc.

En viktig detalj i diskussionen har varit att bibehålla nätverken – att kemisterna träffas, att de som sysslar med oförstörande provning träffas, osv – samtidigt som medlemmarna i det beslutande organet har klara mandat från sina företag att fatta finansiella beslut. Det bör även skapas ett tydligt gränssnitt mellan Kimab som utförare och Jernkontoret som beställare.

Ickejärnmetaller

TO 61 Ickejärnmetaller

Efter överenskommelse med svenska producenter och användare av ickejärnmetaller har arbetet under senare år legat nere. Styrelsen har dock beslutat att teknikområdet formellt kvarstår, för att kunna aktiveras om lämpliga projektförslag föreligger.

Pulvermetallurgisk forskning

TO 80 Pulvermetallurgi

På grund av brist på externa statliga anslag har verksamheten varit begränsad inom teknikområde 80, Pulvermetallurgi. Fyra forskningsprojekt har pågått under året.

Den första uppgiften är den sedan 1971 pågående verksamheten kring standardisering, där SIS tillsammans med medlemsföretagen bedriver arbete både nationellt och internationellt.

Den andra uppgiften är ett projekt som rör effekter av karbider på utmattningshållfastheten hos verktygs- och snabbstål och avslutades under året. Arbetet genomfördes på Kimab i samverkan med berörda medlemsföretag.

Ett nytt följdprojekt startades omedelbart därefter med målsättningen att utveckla en användarvänlig mjukvara för att förutsäga utmattningshållfastheten för verktygs- och snabbstål där enstaka eller kluster av karbider orsakar utmattningsbrott eller då inneslutningar är den initierande orsaken. Vidare ska projektet verifiera utmattningsmodeller för stål med höga volymfraktioner av karbider, med segregerade och orienterade områden med karbider eller där inneslutningar initierar utmattningsbrott. Detta innefattar konventionellt gjutna material, pulvermetallurgi och sprayformade stål. Arbetet utförs på Kimab.

Det fjärde projektet rör kolkontroll under högttemperatursintring med koloxidtillägg till sintringsatmosfären 90 procent kvävgas och tio procent vätgas. Även här är Kimab utförande part.

Teknikområde 80 höll som brukligt är sedan många år tillbaka sitt vårsammanträde, två dagar, tillsammans med Kimabs IMFO 80 Pulvermetallurgi. Denna gång hölls mötet i Huskvarna. Efter det att IMFO 80 haft sitt

sammanträde genomfördes ett miniseminarium med fyra föredrag: Haveriundersökning av sinterdetaljer, Trender inom pulvermetallurgin, Sinter i motorsågar samt Pulvermetallurgiska oxidreduktionsstudier på Kimab. Påföljande dag gjordes studiebesök på Husqvarna AB och Viking Sewing Machines AB. Därefter följde teknikområde 80s styrelsesammanträde.

Triple Steelix

Triple Steelix är ett starkt innovationssystem med aktörer från näringslivet, forskningen och politiken. I Triple Steelix deltar stålföretagen, en mängd mindre verkstadsföretag, tre länsstyrelser (Dalarna, Gävleborg och Västmanland), åtta kommuner (Borlänge, Hedemora, Vansbro, Smedjebacken, Avesta, Fagersta, Hofors och Sandviken), samt högskolor och forskningsinstitut. Deltagande företag finns dessutom i Mora och Falun.

Syftet med Triple Steelix är att åstadkomma ökad ekonomisk tillväxt genom att skapa nya produkter och tjänster inom stål- och verkstadsområdet. Fyra utvecklingsområden har pekats ut:

- Stålet i sig självt (t ex utveckling av mer avancerade stål).
- Vidareförädling av stål (t ex nya formningsmetoder för stål).
- Tjänster, service och teknik för stål- och verkstadsindustrin (t ex IT, miljö, underhåll, hydraulik etc).
- Nano- och ytteknik inriktat mot industriella tillämpningar inom stål.

Under 2005 har många aktiviteter riktats mot de vidareförädlade företagen, med bl a kurser i konstruktion med rostfritt stål och svetsning med rostfritt stål. Upptaktsmöten har hållits i Borlänge med ca 55 deltagare och Avesta med 65 deltagare.

Flera intressanta innovationer finns inom Triple Steelix, som också stöttar utveckling och finansiering av dessa. Ett bra exempel på satsning som planeras är att bygga en demonstrator för 3D-rullformning. Satsningen sker i samarbete med Ortic 3D, EU ramprogram 6, bilföretag och regionen. Demonstratorn avses placeras vid Bearbetningscentrum i Borlänge.

För Bearbetningscentrum har laboratorielokaler anskaffats i Borlänge. Installation och anskaffning av utrustning pågår inom ett EU Mål 2 projekt.

Budgeten för Triple Steelix verksamhet 2006 uppgår till ca 20 miljoner kronor.

Swedish Standards Institute

I frågor som gällt standardisering och certifiering har ett fortsatt nära samarbete ägt rum med organisationen Swedish Standards Institute. Fördelningen av Jernkontorets anslag bestäms av Standardiseringsrådet.

Arrangerade konferenser och möten

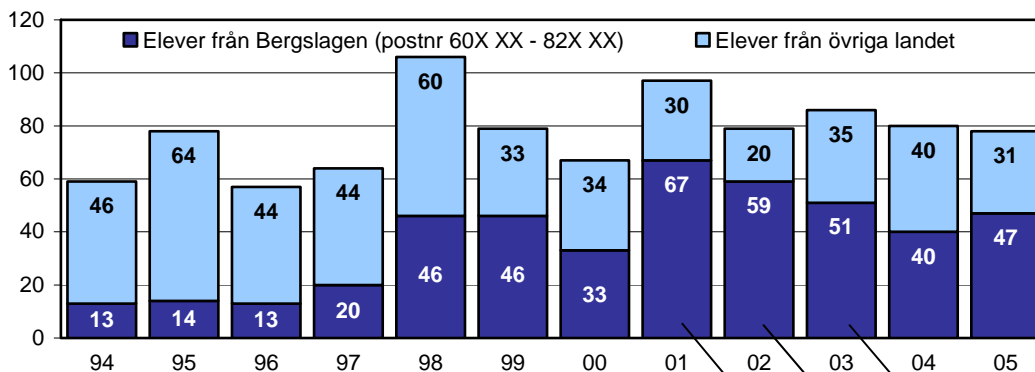
- Upptaktsmöte: Triple Steelix Tunnpå, Borlänge, 7 april, 56 deltagare
- Koksseminarium: *High temperature properties of blast furnace coke*, Åbo, 18 maj, 18 deltagare
- *Processkemi och processkemisk analys inom stål- och metallproducerande industrier*, Sigtuna, 31 maj–1 juni, cirka 60 deltagare.
- *The 5th European Coke and Ironmaking Congress*, Stockholm, 12–15 juni, 465 deltagare
- Upptaktsmöte: Triple Steelix Rostfritt, Avesta, 24 augusti, 65 deltagare
- *The 7th Nordic-Japan Symposium in Science and technology of process metallurgy*, Stockholm, 15–16 september, 50 deltagare
- Stämman: Teknikområde 23, Ljusågsugnsteknik–Skänkmetsallurgi, 29–30 november, cirka 30 deltagare.
- LD-seminarium, Oxelösund, 30 november, 14 deltagare
- Stämman: Teknikområde 45, Analytisk kemi, Sigtuna, 30 november–1 december, omkring 70 deltagare.
- Teknikdag: Teknikområde 51, *Brännarsystem*, Stockholm, 9 februari, 47 deltagare.
- Teknikdag: Teknikområde 51, *Ugnsinfodringar*, Stockholm, 22 april, 32 deltagare.
- Teknikdag: Teknikområde 51, *Temperaturmätning*, Stockholm, 9 december, 70 deltagare.

– utbildning och rekrytering

Jernkontoret och svensk stålindustri har sedan lång tid tillbaka aktivt stött den materialtekniska utbildningen i landet. Insatserna har varit inriktade mot de Materialdesign (180 p) vid Kungliga Tekniska högskolan (KTH) och vid Högskolan Dalarna (HDa) samt Kemiteknik (180 p) vid Luleå tekniska universitet (LTU). Huvuddelen av insatserna har annars varit fokuserade på KTH/HDa vilket lett till att söktrycket och utexaminationen väsentligt kunnat förbättras, se figur 2.

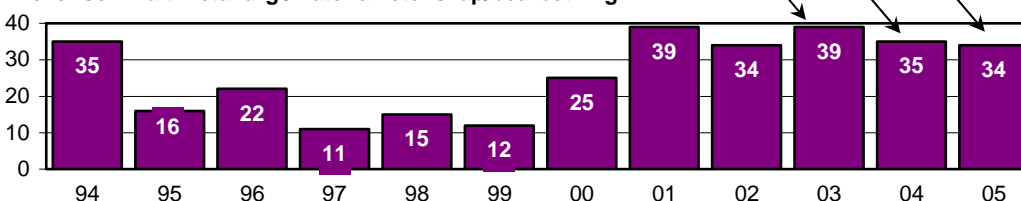
Utbildning i Materialdesign (Materialteknik) vid KTH och HDa

Antal förstahandsval

Antal kompetensinriktningsval

Elever som valt metallurgi/materialvetenskap/bearbetning

Figur 2

Vid LTU genomfördes under 2005 en framgångsrik rekryteringskampanj, samtidigt som stipendier införts genom ett samarbete mellan LKAB, Boliden och Jernkontoret, vilket ungefär fördubblat antal sökande.

Kompetensinriktning för Bearbetningsteknik vid Högskolan Dalarna

Materialdesignutbildningens (180 p) kompetensinriktning för bearbetningsteknik bedrivs sedan år 2003 vid Högskolan Dalarna (HDa) i Borlänge. År 2005 fanns 17 studenter vid bearbetningsteknik i Borlänge, ett ovanligt högt antal. Under 2005 har också de första civilingenjörerna som studerat i sin helhet i Borlänge utexaminerats, nio stycken. Åtta av dessa har nu anställning i stålindustrin.

Tekn dr Mohammed Tahir, tidigare verksam vid KTH, anställdes som lärare i bearbetningsteknik vid HDa under 2004 och under 2005 kunde tekn dr Hamzah Ssemakula engageras som extra lärare vid HDa. Professuren i bearbetningsteknik har åter utannonserats under hösten 2005 och ser ut att kunna besättas i februari 2006.

Nationella forskarskolan i bearbetningsteknik

Forskarsskolan är en företagsforskarsskola som bygger på samverkan mellan KK-stiftelsen, åtta företag, Jernkontoret, Högskolan Dalarna, Kungliga Tekniska högskolan och Luleå tekniska universitet. Forskarsskolan är förlagd till Högskolan Dalarna i Borlänge. För närvarande är nio doktorander rekryterade varav fem är kvinnor. Den första licentiatexamen avlades i september 2005. Ytterligare examina beräknas komma under första kvartalet 2006.

Nordiskt samarbete inom utbildningsområdet

Under hösten startade ett arbete i syfte att öka samarbetet mellan de nordiska universitet och högskolor som bedriver undervisning inom metallurgi, bearbetning och materialvetenskap.

Viktiga frågor är hur utbildningen kan effektiviseras, samarbete rörande utbildningsmaterial, gemensamma kurser, hur attrahera studenter etc. Många universitet och högskolor har för få studenter och underfinansierad utbildning. För stålindustrin viktiga professorer riskerar att försvinna om inte elevantalet är tillräckligt.

En arbetsgrupp har tillsatts för att göra en översyn av befintligt undervisningsmaterial. En studie ska göras rörande en gemensam portal för undervisningsmaterial vilken ska kunna användas av deltagarna i detta samarbete.

Vidare kommer arbetet fortsätta rörande möjligheter att för Norden genomföra gemensamma kurser. Arbetsnamnet för samarbetet är Nordic Steel Master Program.

Målet för arbetet är att Norden långsiktigt ska kunna behålla utbildning och forskning på en hög internationell nivå.

Utdelade stipendier för materialteknisk utbildning

Under året har totalt 133 stipendier utdelats till elever för studier i materialteknik vid Kungliga Tekniska högskolan (KTH) i Stockholm, Högskolan Dalarna (HDa) i Borlänge, Bergsskolan i Filipstad och Luleå tekniska universitet (LTU). Den totala stipendiesumman uppgår till 3,8 miljoner kronor och följande elever har erhållit stipendier.

KTH och HDa

77 elever erhållit stipendier: Emma Andersson, Jenny Andersson, Mikael Andersson, Thomas Andersson, Alexander Bergkvist, Charles Bitar, Robert Bjöör, Anders Dahlin, Tony Dyrsmets, Emelie Eklöf, Ola Ericsson, Alexander Eriksson, Anders Eriksson, Jenny Eriksson, Johan Eriksson, Jonas Eriksson, Mia Eriksson, Niklas Eriksson, Kristoffer Fagerlund, Christopher Fallqvist, Lena Gillgren, Jimmy Gran, Emil Gregorica, Anna Haag, David Hedström, Patrik Holm, Suzan Hussein, Henrik Häll, Patricia Hörnfeldt, Jesper Janis, Clas Jansson, Stefan Jansson, Erik Johansson, Helena Johansson, Niclas Johansson, Pär Josefsson, Anders Josefson, Hans Kimblad, Peter Kolmskog, Gustav Larsson, Linn Larsson, Milan Lazic´, Jonas Lehmann, Kristina Lenströmer, Anna Loré, Alexander Löf, Peter Matsson, Ronja Månsson, Maria Nilsson, Martin Nilsson, Johanna Nockert, Gustav Olsson, Tomas Persson, Johan Portin, Lars Ragnarsson, Arvind Rao, Erik Roos, Pontus Rydgren, Carl Sahlin, Tommy Sand, Robert Sandell, Marie-Louise Snihs, Karin Strandberg, Elin Ståhl, Robert Stål, Yao Sundin Jimei, Erik Svahn, Kim Svensson, Maria Swartling, Annika Talus, Michail Ternovski, Mats Thörnqvist, Joakim Vahlén, Lars Wikström, Erik Åhlberg, Jonas Östberg och Kosmaz Özkan.

25 elever har erhållit stipendier efter uppvisat examensbevis: Linus Bengtsson, Åsa Brodin, Magnus Brännbacka, Sofia Canderyd, Per Carlin, Lina Ek, Mikael Ersson, Niklas Hammarström, Thomas Harr, Viktor Hellberg, Lisbeth Hellström, Mikael Herrdin, Martin Johansson, Peter Johansson, Niklas Kojola, Oscar Lundvall, Peter Löf-roth, Christer Malmesjö, Lars Olsson, Svetlana Poliakov, Mattias Rehnström, Mathias Werner, Ambjörn Wennberg, Eric Wretlind och Christina Wuopio.

Bergsskolan

18 elever har erhållit stipendier: Mikael Ekdahl, Erik Elfsberg, Dennis Eriksson, John Frödebrink, Johanna Hallén, Roger Jansson, Johan Johansson, Conny Jonsson, Tommie Kivelö, Maria Kvarnström, Fredrik Lundin, Margareta Magnusson, Johan Nilsson, Anders Oskarsson, Natalia Pozyvailo, Joachim Rasmussen, Erik Spolander och Emil Svensson.

LTU

13 elever har erhållit stipendier: Daniel Adolfsson, Linda Bergman, Elena Larsson, Linus Lejon Isaksson, Boel Lindström, Mikael Lindvall, Jonas Lövgren, Mikael Olofsson, Mikael Pettersson, Pierre Wikström, Jouni Ylpekkala och Robert Örjestål.

Informationsavdelningen

Avdelningen stöder Jernkontorets verksamhetsområden i kommunikationsfrågor. Verksamheten har huvudsakligen genomförts inom områdena: profilering, rekrytering, lärarfortbildning och opinionsbildning. Jernkontoret har till uppgift att bl a stödja medlemsföretagens långsiktiga kompetensförsörjning. En viktig del i det arbetet är att öka kunskaperna om stålet, företagen och relevanta högskoleutbildningar bland lärare, föräldrar och ungdomar. I det arbetet har informationsavdelningen en central roll.

Den viktigaste målgruppen för Jernkontorets profil- och rekryteringsarbete är elever som läser, eller har läst, gymnasiets naturvetenskapliga och tekniska program. Dessa ungdomar är efter högskoleutbildning i främst materialdesign eller kemiteknisk design eftertraktade av stålföretagen. Ungdomarnas intresse för stålbranschen är generellt sett blygsamt och söktrycket till högskoleutbildningar med materialteknisk inriktning är godtagbart, men knappast stabilt. Problemet är således det klassiska; utan kunskap hos skolungdomarna om branschen och utbildningen får vi aldrig en stabil och långsiktig kompetensförsörjning.

Hindersmässan

Året inleddes med förberedelserna inför Hindersmässan i Örebro, där informationsavdelningen understöder Järnverksföreningen och Bergshandteringens vänner med omfattande administrativt arbete, dokumentation över det gångna stålåret i text och bild, publicitet, data- och presentationsteknik, m m.

FerrumCity

FerrumCity är en multimediaproduktion på cd-rom om stålet i samhället och om stålindustrin. Den ingår bl a i stålindustrins rekryteringsaktiviteter mot elever inom gymnasieskolans tekniska och naturvetenskapliga program. *FerrumCity* berättar bl a om stålets roll i tillverkningsindustrin och om hur stål är en del i alla de produkter människan använder i sin vardag, stålets betydelse för samhällets infrastruktur, stålets utveckling mot nya tillämpningar genom forskning och högteknologiska tillverkningsmetoder, tillverkning av stål, svenska stålföretag på världsmarknaden, återvinning av stål, stålets utvecklingshistoria mm.

Den första versionen av *FerrumCity* distribuerades inför högskolevalet våren 2005 till drygt 16 000 elever i avslutningsklasserna vid ovan nämnda program. En undersökning, som bygger på 585 svarande, visar att *FerrumCity* fick ett mycket gott mottagande av eleverna. Dessutom har lärare över hela landet beställt över 1 500 exemplar.

Styrelsen för Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond beviljade Jernkontoret i november 1,5 miljoner kronor för att vidareutveckla FerrumCity. Förutom stiftelsens bidrag så förväntas Jernkontoret och stålindustrin att tillskjuta sammanlagt en miljon kronor i bidrag och naturinsatser under perioden 2005–2007.

Under de närmaste åren kommer FerrumCity att utökas med ytterligare information, bl a i form av nya animeringar, 3D-grafik, simuleringar och filmer. Ökad interaktivitet och förbättrat gränssnitt eftersträvas.

Rekryteringskampanj

Vårvinterns rekryteringsinsats riktades traditionsenligt mot gymnasiernas avgångsklasser i naturvetenskap och teknik. Jernkontorets stipendier – i framförallt materialdesign – ställdes i fokus för att locka så många ungdomar och föräldrar som möjligt att få kännedom om de framgångsrika stålföretagen, den matnyttiga civilingenjörsutbildningen samt de spännande arbetsuppgifterna. Kampanjen bestod av webb reklam, direktreklam med bl a FerrumCity till drygt 16 000 gymnasieelever, medverkan i Studentums Road-show på skolor och mässor, broschyrer, annonser och TV-reklam i Gävle/Dalarna, Värmland, Västmanland, Uppland och Stockholm. Tillsammans med SSAB, LKAB, Boliden och Billerud gav Jernkontoret även stöd åt Luleå tekniska universitetens ökade profilering mot blivande studenter från Norrbotten vid programmet kemiteknisk design.

Brinelldagarna

Årets Brinell dagar på Kungliga Tekniska högskolan (KTH) vände sig för tredje året i rad till elever i årskurs två vid gymnasiet naturvetenskapliga eller tekniska program. Syftet är att locka till studier i materialdesign vid KTH eller KTH/Högskolan Dalarna och dagarna är ett led i en långsiktig satsning för att öka kunskapen om materialteknikens betydelse i morgondagens samhälle. Även lärare deltar och ges en specialdesignad fortbildning med anknytning till de nedan nämnda projektuppgifterna av KTHs lärarkår. Sammanlagt deltog 155 elever och 78 lärare från 108 skolor. Därmed finns en elevpotential för Jernkontoret att bearbeta regelbundet tills det är dags för dem att söka till högskolan i april 2006. Antalet ”Brinellelever” som söker materialdesign har ökat.

Projektuppgifter vid KTH för gymnasieelever

Institutionen för materialvetenskap vid KTH strävar efter en bättre samverkan med gymnasieskolorna och driver sedan hösten 2002 en verksamhet baserad på projektuppgifter om 100 poäng. Motivet är främst att få eleverna, redan i gymnasiet, intresserade av materialteknik, såväl ämnesområdet som utbildningen på KTH. Jernkontoret bidrog till att cirka 60 gymnasieelever fick utföra projektuppgifter som ger gymnasiepoäng. Samtliga elever som utförde projektuppgifter under 2005 kom från skolor som deltog i Brinelldagarna.

Trycksaker och övrig profilering

Kontinuerlig närvaro i gymnasieskolan är viktig, inte minst för att återkoppla de årliga rekryteringskampanjerna och det långsiktiga profilarbetet. Viktiga plattformar under 2005 var förutom Jernkontorets webbplats: FreeBooks skolböcker (Teknikboken och Miljöboken), webbplatsen www.focuspåteknik.nu samt en webbtjänst för lärare: www.utbudet.com. Via Utbudet kan lärare enkelt beställa informationsmaterial. Under året beställdes sammanlagt flera tusen exemplar av Jernkontorets broschyrer, foldrar, filmer och FerrumCity.

En folder som beskriver Jernkontoret och dess verksamheter – *1 järn- och stålindustrins tjänst sedan 1747* – producerades i nya versioner på såväl svenska som engelska.

Samverkan med stålföretagen

Den löpande kontakten med medlemsföretagen inom informations- och rekryteringsområdena upprätthölls via e-post till cirka 80 personer som representerar samtliga verksamhetsställen i landet. Årets båda fysiska möten hölls i Stockholm, ett i mars i anslutning till Brinelldagarna och ett i september. Erfarenheter från det gångna året, diskussioner kring det förändrade stipendiesystemet vid HDa, rekryteringsresultat samt kommande gemensamma informationsaktiviteter med fokus på företagens gymnasieinformation.

Jernkontoret fokuserar sin marknadsföring mot gymnasieungdomar men behöver även genomföra en del långsiktiga aktiviteter mot grundskolan. Ett exempel på det är den film för årskurserna 4–6 som producerades tillsammans med SSAB som huvudsponsor. Filmen *Vårt stål* är en kortfilm om stål som på ett spännande, informativt och lekfullt sätt förklarar stålets stora betydelse i samhället. Den kan med fördel användas som introduktion när ämnet behandlas i skolarbetet. Med filmen följer även en lärarhandledning.

Jernkontoret sponsrade den nya tidningen om teknik för unga tjejer, *Tekla*. Detta helt i linje med medlemsföretagens stora intresse för att locka fler kvinnliga medarbetare.

Informationsavdelningen understödde den internationella koks- och järntillverkningskonferensen i Stockholm i juni, som arrangerades av Jernkontoret med SSAB, Ruukki och LKAB som garant.

Vid Internationella järn- och stålindustriens (IISI) fjärde kommunikationsseminarium i Sydkorea representerade Jernkontoret den svenska stålindustrin bland drygt 60 deltagare från institutets medlemsföretag. Seminariet behandlade bl a kriskommunikation, marknadsföring av stål i olika delar (kulturer) av världen, hur industrin kan nå

ut till dagens ungdomar och hur Posco lyckades bli nummer två på listan över de mest attraktiva företagen i Sydkorea.

Tillsammans med Ruukki och Outokumpu beslutades, i Sydkorea, att inleda ett kontinuerligt erfarenhetsutbyte mellan de nordiska stålföretagens informationschefer. Det första mötet hölls i Örebro under Hindersmässan 2006.

www.jernkontoret.se

Under året besökte drygt 130 000 personer Jernkontorets webbplats, vilket i jämförelse med 2004 är en ökning med omkring 15 procent. Webbplatsen är fortfarande Jernkontorets främsta kanal för bred kommunikation och kanske det viktigaste instrumentet för att läsa av reaktioner på genomförda kampanjer och övriga aktiviteter.

För att göra webbplatsen mer användarvänlig utfördes under året en smärre designförändring samt en mer utförlig strukturförändring av webbplatsen. Detta skedde i samband med implementering av ny webbt teknik, uppdatering av publiceringsverktyg samt byte av webbhotell.

En ny – och för många efterlängtat – beställningsfunktion har under året tillkommit på webbplatsen. Genom denna kan flertalet av Jernkontorets publikationer (böcker, broschyrer, öppna rapporter, videofilmer m m) beställas ”on-line”.

Bibliotek och arkiv

Under år 2005 har verksamheten vid biblioteket bedrivits med samma inriktning som föregående år. Ämnesområdena som bevakas är: handels- och forskningspolitik, statistik, energi, miljö, allmän metallurgi och bearbetning, samt bergshistoria.

Förutom av Jernkontorets personal har biblioteket under året anlitats av bruken, Jernkontorets bergshistoriska utskott och dess kommittéer, Riksantikvarieämbetet, museer, enskilda forskare samt hembygdsföreningar.

Antalet löpande tidskrifter och serier uppgick vid årets slut till 91.

Visning av bibliotekets och arkivets rariteter samt bildsamlingarna har skett för besökande grupper.

Alla originalglasplåtarna för bruksbildskatalogen har överförts från de gamla emballagen till syrafria kuvert. Bruksbildskatalogens uppgifter om konst, konstnär, motiv osv, har nu även till fullo matats in i bibliotekets databas över bildernas uppgifter (Paradox 9).

Bildsamlingarna har som vanligt använts flitigt under året av olika företag och institutioner, huvudsakligen för att illustrera böcker och broschyrer, men även för tv-program.

Bergshistorisk forskning

Bergshistoriska utskottet

Bergshistoriska utskottet och dess verksamhet fortsätter att vara ett betydelsefullt nätverk för forskare, såväl tekniker som humanister, med intresse för bergshistoria. Utskottets ordförande är Jernkontorets tidigare vd Orvar Nyquist. Till utskottet, med tio svenska ledamöter, finns knutet en expertkommitté på 20 personer med huvuduppgift att följa utvecklingen inom den bergshistoriska forskningen och initiera nya forskningsuppgifter. I expertkommittén ingår även ledamöter från Danmark, Finland och Norge.

Pågående projekt

Utskottet har flera pågående projekt. Det äldsta är *Arkivkommittén* som har till uppgift att stödja och på olika sätt hjälpa arkivarier och arkivansvariga hos medlemsföretagen. Kommittén arrangerar t ex arkivdagar. Årets arkivdagar hölls hos Scania i Södertälje. Konferensen behandlade bl a digital bildarkivering som Scania är duktiga på. Vidare diskuterades den av arkivkommittén år 1984 framtagna *Bevarandelistan*, en förteckning över typer av dokument som bör sparas för all framtid. Den är nu föremål för ännu en revidering utifrån synpunkter från deltagarna på arkivdagarna. Cirka 40 personer deltog i tvådagarsmötet. Dessa fick också möjlighet att bese sammansättningen av lastbilar och företagets bilmuseum.

Det finns en *styrgrupp* som arbetar för att säkerställa branschens dokumentation av den tekniska utvecklingen. Efter utgivning år 2004 av boken om metallurgins utveckling från mitten av 1800-talet fram till början av 2000-talet har dokumentationsarbetet gjort en liten paus. Idéer finns till vad som skulle behöva dokumenteras men just nu finns inga personella resurser.

Det stora samarbetsprojektet *Atlas över Sveriges bergslag* mellan Jernkontoret, Riksantikvarieämbetet och den regionala kulturmiljövården fortskrider. Av 23 atlaser, där bergslagen har medeltida ursprung, har 19 utkommit. De som återstår är Kopparbergslagen i Falun och de östgötska bergslagerna Vånga, Godegård och Åtvidaberg.

Inom projektet *Icke-jämmetaller, malmfyndigheter och metallurgi* pågår flera delprojekt som rör koppar, silver, kobolt och brons. Kommittén arbetar också aktivt för att attrahera C- och D-studenter i arkeologi och historia för fortsatt forskning kring metallhantering. Kommittén försöker just nu att få till stånd ett mer övergripande projekt med flera deltagande forskare. För detta kommer det att behövas extern finansiering. Kommittén har en egen hemsida, www.ickejarn.se.

Ytterligare ett projekt är *Järnförsök i Nya Lapphyttan*, en kommitté som stödjer järnframställningsförsöken på Nya Lapphyttan i Norberg. Hittills har sex försök gjorts. Under 2005 genomfördes inget försök utan förberedelser pågår för ett försök sommaren 2006.

En arbetsgrupp har under året verkat för att av Sveriges Nationalatlas inom Lantmäteriet kunna beställa en nationalatlas över vår hantering. För detta behövs en finansiering på minst 4,5 miljoner kronor. Dessa medel har sökts från olika forskningsstiftelser/-fonder och från företag inom branschen eller närliggande branscher. Vid årsskiftet 2005–2006 hade 4,7 miljoner kronor samlats in. En synopsis finns framtagen som innefattar ca 200 sidor. Atlasen kommer till 2/3 att bestå av kartor och andra illustrationer och till 1/3 av text. Boken beräknas komma ut hösten 2009.

Utgivna publikationer

I Bergshistoriska utskottets H-serie utkom tre publikationer. De är *Hällestads bergslag* av Olle Hörfors och *Slagg i medeltida städer och Metallhantering i medeltida borgar*, vilket är en publikation med föredrag från två symposier hållna på Jernkontoret. Den tredje publikationen är ett särtryck av första kapitlet i bokverket rörande dokumentationen av metallurgins utveckling de senaste 150 åren, *Svensk järn- och stålmetallurgi genom tiderna – allmän översikt från 1850 och framåt* författad av John Olof Edström.

I Bergshistoriska skriftserien utkom två böcker. Den första är *Järnmöllan i Halland* med tioalet författare till olika avsnitt om järnmöllan i Tvååker. Den andra är *Sveagruvan – svensk gruvhantering mellan industri, diplomati och geovetenskap*, en doktorsavhandling av Dag Avango.

Möten och exkursioner

Flera konferenser arrangerades under året.

I samarbete med Forsviks bruk arrangerade utskottet på Forsviks bruk i november ett seminarium kring *Hur förmedlar vi kunskap om det bergshistoriska kulturarvet?*, en uppföljning till det seminarium inom samma ämnesområde som hölls 2004 på Jernkontoret. Drygt 30-talet personer deltog. Dagen efter delfinansierade utskottet ett seminarium för specialinbjudna om den medeltida hyttruinen vid Hyttehamn, Karlsborgs kommun, alldeles vid Vätterns strand.

I början av oktober organiserade icke-järnmetallkommittén en exkursion till Tjustbygden i Småland för studenter/doktorander inom arkeologi och historia vid Stockholms universitet och Södertörns högskola. Flera platser med kopparbrytning men även järnbrytning besöktes liksom bronsåldersmiljöer samt den medeltida riksborgen Stegeholm i Västervik. Drygt 20 personer deltog.

Utskottets traditionella höstmöte i september hölls för första gången utanför Norden. Resan gick till Belgien och Louvain-la-Neuve. Våra belgiska värdar från Université catholique de Louvain bjöd på intressanta föredrag från den järnhantering som förekommit i södra Belgien och norra delen av Frankrike. Utskottet bidrog med föredrag kring järnhantering, valloner och vallonbruk i Sverige. Exkursionen gick genom södra Belgien och en bit in i norra Frankrike. Bl a besöktes *Marsolle-utgrävningen* med det äldsta tillförlitliga beviset på en ugn för järnframställning från 1500-talet i Västeuropa med omgivande arkeologiska spår av en försvunnen by. Vidare *Fourneau Saint-Michel* en gammal plats för järnhantering på 1700-talet, numera provinsmuseum för järn och *Buré-d'Orval* i Frankrike, tidigindustriell plats för järnhantering med en magnifik masugn i huggen sten. Cirka 40 personer från Norden deltog.

I september var Jernkontoret och det Bergshistoriska utskottet med och arrangerade ett evenemang kring svärd och svärdsmede i Japan och Sverige med föreläsningar i dagarna tre. Huvudarrangörer var Kungliga Tekniska högskolan (KTH) och Tekniska museet i Stockholm. På Tekniska museet ordnades, förutom föreläsningar, även förevisningar av smide och järnframställning.

Avdelningen för ekonomi och administration

Avdelningen för ekonomi och administration har fått en ny administrativ chef, Anitha Andersson, som tillträdde i augusti.

I Jernkontorets fastighet finns för närvarande sex hyresgäster, tre större och tre mindre. I början av året lämnade Jernkontorets avdelning för forskning och utbildning plan tre för uthyrning, med undantag av två rum där avdelning för ekonomi och administration installerades. Arbetsgivarorganisationen Industri- och kemigruppen flyttade som ny hyresgäst in på plan tre under våren. Jernkontoret finns nu främst samlat på plan två. Liksom tidigare är kontors- och fastighetservice, IT-funktion, bibliotek och arkiv lokaliserade i källarvåningen och reception och konferensavdelning på entréplanet.

Fondutskottets redogörelse

Fondutskottet har sammanställt en redogörelse över förvaltningen under 2005, daterad den 15 mars 2006. Redogörelsen återfinns på sidan 17.

Val av fullmäktige

Fullmäktige hemställer att Brukssocieteten enligt §16 i reglementet anger det antal fullmäktige som ska ingå i styrelsen intill 2007 års allmänna ordinarie sammankomst samt företar val av dels erforderligt antal fullmäktige, dels fullmäktiges ordförande intill Brukssocietetens nästa ordinarie sammankomst.

Vid 2006 års sammankomst är undertecknade Thomas Johanson, Uno Blom, Anders Ruth, Jarmo Tonteri och Anders Ullberg i tur att avgå.

Fondutskottets redogörelse för år 2005

Till Bruks societeten

Fondutskottet får härmed, jämlikt § 20 i Kungl. Maj:ts reglemente för Jernkontoret den 20 december 1929, avgiva redogörelse för sin förvaltning under år 2005.

Kontorsfastigheten, Katthavet nr 1, har ett taxeringsvärde av 115 miljoner kronor och ett bokfört värde av 55,5 miljoner kronor. Det bokförda värdet motsvarar alltså 48 procent av taxeringsvärdet. Fastigheten är försäkrad till fullvärde.

Det bokförda värdet av Jernkontorets värdepapper har under året ökat med 31,8 miljoner kronor. Räntebärande värdepapper har ökat genom köp med 1,8 miljoner kronor, men samtidigt minskat genom försäljning med 1,3 miljoner kronor och genom nedskrivning med 0,9 miljoner kronor, vilket ger en nettominskning med 0,4 miljoner kronor. Aktieinnehavet har ökat genom köp med 21,2 miljoner kronor, genom realiserad värdeförändring med 7,7 miljoner kronor och genom orealiserad värdeförändring med 43,3 miljoner kronor, men samtidigt genom försäljning minskat med 40,0 miljoner kronor, vilket ger en nettoökning med 32,2 miljoner kronor.

Vidstående uppställning visar fördelningen av långa räntebärande värdepapper och aktier i Jernkontorets värdepappersportfölj per 31 december 2005 respektive 2004. Bokfört värde är detsamma som marknadsvärde.

	2005-12-31	2004-12-31
<i>Bokfört värde, tusen kronor</i>		
Räntebärande värdepapper.....	154 594	155 021
Aktier och aktiefonder	<u>198 481</u>	<u>166 239</u>
	353 075	321 260

Fondutskottet hänvisar till särskilda redovisningar beträffande nedanstående stiftelser, vilka förvaltas av Jernkontoret, nämligen;

Stiftelsen Prytziska fonden nr 1, Stiftelsen Prytziska fonden nr 2, Stiftelsen De Geerska fonden, Stiftelsen Generalkonsul Axel Ax:son Johnsons forskningsfond, Stiftelsen Överingenjören Gustaf Janssons Jernkontorsfond, Stiftelsen Skandinaviska Malm och Metalls forsknings- och utvecklingsfond, Stiftelsen Wilhelm Ekmans fond för bergshistorisk forskning, Stiftelsen Jonas Kjellbergs och Berndt Wijkanders stipendiefond, Stiftelsen Jonas Kjellbergs och Berndt Wijkanders understödsfond, Stiftelsen Löwensköldska fonden, Stiftelsen Bruksdisponenten Sixten Wohlfahrts minne samt Stiftelsen Jernkontorsfonden för bergsvetenskaplig forskning.

Jernkontorets intäkter och kostnader samt ställning vid årets slut framgår av bilagda resultaträkning samt balansräkning per 31 december 2005.

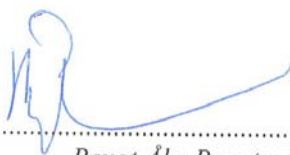
Fondutskottet föreslår att årets vinst, 26.476.537,32 kronor balanseras i ny räkning.

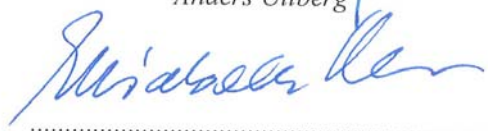
Fondutskottet hemställer till Bruks societeten att fastställa resultaträkningen och balansräkningen per 31 december 2005.

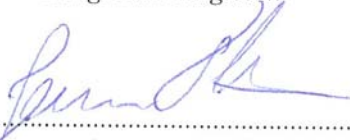
Stockholm den 15 mars 2006

FONDUTSKOTTET

.....
Anders Ullberg

.....
Bengt Åke Bengtsson

.....
Elisabeth Nilsson

.....
Jarmo Tonteri

.....
Olle Wijk

Resultaträkning

<i>Belopp i kkr</i>	<i>Not</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
Verksamhetens intäkter			
<i>Forskningens intäkter</i>			
Avgifter från deltagande företag		5 750	5 089
Anslag från svenska staten		27 897	30 852
Anslag från EU, Nordisk Industrifond		1 234	373
Konferensintäkter		3 270	780
Avkastning från forskningsmedel		87	235
Förändring av ej upparbetade forskningsmedel		758	-2 490
		<u>38 996</u>	<u>34 839</u>
Serviceavgifter		7 265	6 909
Hysesintäkter		7 145	6 790
Övriga rörelseintäkter		3 643	5 784
		<u>18 053</u>	<u>19 483</u>
Summa verksamhetens intäkter		57 049	54 322
Verksamhetens kostnader			
<i>Forskningens kostnader</i>			
Forskningsprojekt		-37 614	-33 613
Konferenskostnader		-1 382	-1 226
		<u>-38 996</u>	<u>-34 839</u>
Teknisk branschbevakning		-5 419	-8 076
Miljöverksamheten		-3 107	-5 073
Handelspolitiska avdelningen		-1 915	-2 222
Informationsavdelningen		-5 570	-6 047
Ledning och administration	2, 3, 18	-14 965	-13 368
Kontorsfastighetens kostnader	2	-5 995	-6 006
	1	<u>-36 971</u>	<u>-40 792</u>
Summa verksamhetens kostnader		-75 967	-75 631
Resultat från finansiella poster			
Nedskrivning/återföring av nedskrivning av räntebärande värdepapper		-900	3 132
Resultat från försäljning av aktier		7 712	5 188
Resultat från försäljning av räntebärande värdepapper		-1 277	-1 628
Orealiserad värdeförändring på finansiella tillgångar		43 343	20 258
Utdelning på aktier		5 026	5 421
Ränteintäkter och liknande resultatposter		6 112	4 074
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2 995	-3 166
Summa finansiella poster		57 021	33 279

Bidragsverksamheten

Erhållna anslag		–	200
<i>Lämnade bidrag</i>			
Institutet för Metallforskning		-3 850	-3 600
Svensk Material- & Mekanstandard		-354	-442
Bergshistorisk forskning		-1 664	-2 062
Eurofer		-699	-748
Stipendier till teknologer		-3 745	-4 183
Bidrag till materialteknisk utbildning		-85	-120
Fogningscentrum		-185	-160
Övrigt		-897	-424
		<u>-11 479</u>	<u>-11 739</u>
Summa bidragsverksamheten		-11 479	-11 539
Bokslutsdispositioner	13	-80	-170
Skatt	4	<u>-68</u>	<u>-143</u>
Årets resultat		26 476	118

Balansräkning

<i>Belopp i kkr</i>	<i>Not</i>	<i>2005-12-31</i>	<i>2004-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	5	54 928	55 919
Markanläggning	6	594	632
Inventarier	7	1 423	1 767
		<u>56 945</u>	<u>58 318</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Räntebärande värdepapper	8	154 594	155 021
Aktier, aktiefonder	9	198 481	166 239
Fordran Alecta		3 751	5 110
		<u>356 826</u>	<u>326 370</u>
Summa anläggningstillgångar		413 771	384 688
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		5 411	2 441
Fordran Alecta		1 957	2 555
Skattefordringar		1 723	1 391
Övriga fordringar		1 464	1 469
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	14 166	14 933
		<u>24 721</u>	<u>22 789</u>
<i>Kassa och bank</i>		<u>5 991</u>	<u>3 924</u>
Summa omsättningstillgångar		30 712	26 713
SUMMA TILLGÅNGAR		444 483	411 401

Balansräkning

<i>Belopp i kkr</i>	<i>Not</i>	<i>2005-12-31</i>	<i>2004-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>	11		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Grundfond		30 000	30 000
Reservfond		7 500	7 500
		<u>37 500</u>	<u>37 500</u>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Allmän fond		330 199	330 199
Forskningsfond		300	300
Reserveringar		18 420	18 420
Balanserat resultat		-90 605	-90 723
Årets resultat		26 476	118
		<u>284 790</u>	<u>258 314</u>
		<u>322 290</u>	<u>295 814</u>
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	12	112	157
		<u>112</u>	<u>157</u>
<i>Obeskattade reserver</i>			
Periodiseringsfond	13	830	750
		<u>830</u>	<u>750</u>
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut	14	6 000	60 000
Övriga skulder	15	6 261	8 558
		<u>12 261</u>	<u>68 558</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut	14	54 000	–
Förskott från anslagsgivare		5 707	–
Leverantörsskulder		9 706	6 433
Skulder erhållna ej upparbetade forskningsmedel	16	19 248	20 005
Övriga skulder	15	14 966	16 327
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	17	5 363	3 357
		<u>108 990</u>	<u>46 122</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>444 483</u>	<u>411 401</u>

Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

<i>Belopp i kkr</i>	<i>2005-12-31</i>	<i>2004-12-31</i>
Ställda säkerheter		
<i>För egna skulder och avsättningar</i>		
Fastighetsinteckningar	6 000	6 000
Värdepapper	67 406	65 000
Summa ställda säkerheter	<u>73 406</u>	<u>71 000</u>
Ansvarsförbindelser	7 060	12 875
Avser stipendier till elever vid KTH, HDA, Bergskolan i Filipstad och Luleå Tekniska Universitet för utbildning i materialteknik samt metallurgi		

Kassaflödesanalys

<i>Belopp i kkr</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	26 476	118
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	-45 771	-37 203
	-19 295	-37 085
Betald skatt	–	–
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	-19 295	-37 085
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	-3 007	-2 016
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	8 867	2 223
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-13 435	-36 878
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-906	-383
Förvärv av finansiella tillgångar	-22 937	-19 106
Avyttring av materiella anläggningstillgångar	283	–
Avyttring av finansiella tillgångar	41 359	54 906
Kassaflöde från investeringsverksamheten	17 799	35 417
Finansieringsverksamheten		
Betalning av lång skuld	-2 297	-6 442
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-2 297	-6 442
Årets kassaflöde	2 067	-7 903
Likvida medel vid årets början	3 924	11 827
Likvida medel vid årets slut	5 991	3 924

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys

<i>Belopp i kkr</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
Betalda räntor och erhållen utdelning		
Erhållen utdelning	5 026	5 421
Erhållen ränta	6 112	4 074
Erlagd ränta	-2 995	-3 166
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m		
Av- och nedskrivningar av tillgångar	2 961	-1 015
Rearesultat försäljning av anläggningstillgångar	-6 498	-3 380
Avsättningar till periodiseringsfond	80	170
Förändring av skuld avsatt till pensioner	-46	–
Orealiserad värdeförändring på finansiella tillgångar	-43 343	-20 258
Årets förändring upplupna intäkter	1 075	-12 720
	-45 771	-37 203
Likvida medel		
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Handkassa	10	2
Postgiro	0	16
Bankbehållning	5 981	3 906
	5 991	3 924

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i kkr om inget annat anges

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd.

Viss omklassificering har gjorts av föregående års siffror för jämförbarhetens skull.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäkter

För utförda forskningsprojekt redovisas inkomster och utgifter som är hänförliga till projektet som intäkt respektive kostnad i förhållande till projektets färdigställandegrad på balansdagen (successiv vinstavräkning). Ett projekts färdigställandegrad bestäms genom att nedlagda utgifter på balansdagen jämförs med beräknade totala utgifter. I de fall utfallet av ett forskningsprojekt inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, redovisas intäkter endast i den utsträckning som motsvaras av uppkomna projektutgifter som sannolikt kommer att ersättas av avgifter från deltagande företag och anslag från bl.a. Staten. En befarad förlust på ett projekt redovisas omgående som kostnad.

Hysesintäkter redovisas i den period uthyrningen avser. Ränteintäkter redovisas i enlighet med effektiv avkastning. Erhållen utdelning redovisas när rätten att erhålla utdelning bedöms som säker.

Inkomstskatt

Redovisad inkomstskatt innefattar skatt som skall betalas eller erhållas avseende aktuellt år.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar, leverantörsskulder och låneskulder. Marknadsvärden på värdepapper och aktiefonder beräknas utifrån aktuella marknadsnoteringar på bokslutsdagen. För övriga instrument där marknadsvärden ej finns noterade, bedöms marknadsvärdet överensstämma med bokfört värde.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Avskrivningsprinciper för materiella anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång.

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader	50 år
Markanläggningar	20 år
Inventarier	3-10 år

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Likvida medel består endast av kassa- och banktillgodohavanden.

Not 1 Anställda och personalkostnader

	2005	2004
Medelantalet anställda		
Sverige	41	45
Varav män	48%	49%
Löner, andra ersättningar och sociala kostnader		
Fullmäktige och verkställande direktör	1 223	871
Övriga anställda	15 054	16 524
Summa	16 277	17 395
Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	10 201 (4 810)	10 740 (4 935)

Av Jernkontorets pensionskostnader avser 1.201 kkr (f å 1.049 kkr) verkställande direktören. Pensionsinbetalningar har skett under året med motsvarande reducering av lön.

Uppsägning och avgångsvederlag

Uppsägningstiden är tolv månader från Jernkontorets sida och sex månader från VDs sida. Vid uppsägning från Jernkontorets sida utgår avgångsvederlag motsvarande en årslön.

Fullmäktigeledamöter och ledande befattningshavare

	2005	2004
Fullmäktigeledamöter	15	14
Varav män	93%	100%
Verkställande direktör och andra ledande befattningshavare	6	6
Varav män	50%	100%

Sjukfrånvaro

	2005-01-01- 2005-12-31	2004-01-01- 2004-12-31
Total sjukfrånvaro	1,4%	1,0%
Långtidssjuka	0,6%	0,0%
Sjukfrånvaro för män	1,2%	0,4%
Sjukfrånvaro för kvinnor	0,2%	1,5%
Anställda - 49 år	0,4%	1,4%
Anställda 50 år -	0,5%	0,5%

Not 2 Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar

	2005	2004
Byggnad	1 199	1 152
Markanläggning	38	37
Inventarier	825	928
	2 062	2 117
Avskrivningar enligt plan fördelade per funktion		
Ledning och administration	769	904
Kontorsfastigheten	1 293	1 213
	2 062	2 117

Not 3 Leasingavgifter avseende operationell leasing

	2005	2004
Tillgångar som innehas via operationella leasingavtal		
Räkenskåpåret betalda leasingavgifter	835	461
Avtalade framtida leasingavgifter	1 090	695

Not 4 Inkomstskatt

Årets inkomstskatt hänför sig till fastighetsrörelsen 68 143

Not 5 Byggnad och mark

	2005-12-31	2004-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	59 753	59 546
Överfört från pågående ombyggnation	208	207
Summa ackumulerade anskaffningsvärden	59 961	59 753
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-3 834	-2 682
Årets avskrivning enligt plan	-1 199	-1 152
Summa ackumulerade avskrivningar	-5 033	-3 834
Planenligt restvärde vid årets slut	54 928	55 919
Taxeringsvärde, byggnad	55 000	55 000
Taxeringsvärde, mark	60 000	60 000

Not 6 Markanläggning

	2005-12-31	2004-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början och slut	743	743
Summa ackumulerade anskaffningsvärden	743	743
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-111	-74
Årets avskrivning enligt plan	-38	-37
Summa ackumulerade avskrivningar	-149	-111
Planenligt restvärde vid årets slut	594	632

Not 7 Inventarier

	2005-12-31	2004-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	4 888	4 712
Nyanskaffningar	698	176
Avyttringar och utrangeringar	-730	-
Summa ackumulerade anskaffningsvärden	4 856	4 888
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-3 121	-2 193
Avyttringar och utrangeringar	513	-
Årets avskrivning enligt plan	-825	-928
Summa ackumulerade avskrivningar	-3 433	-3 121
Planenligt restvärde vid årets slut	1 423	1 767

Not 8 Räntebärande värdepapper

	2005-12-31	2004-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	158 752	159 998
Inköp	1 750	6 512
Försäljning	-1 277	-7 758
	<u>159 225</u>	<u>158 752</u>
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>		
Vid årets början	-3 731	-6 863
Årets nedskrivning/återföring av nedskrivning	-900	3 132
	<u>-4 631</u>	<u>-3 731</u>
Redovisat värde vid årets slut	<u>154 594</u>	<u>155 021</u>
	<i>Nominellt värde</i>	<i>Marknadsvärde</i>
<i>Noterade andelar</i>		
<i>Svenska räntebärande värdepapper</i>		
SHB Avkastningsfond (235.217 st)	23 261	23 755
SHB Räntefond (1.070.128 st)	107 655	106 711
Statens Riksobligation 1034 93/09	20 000 23 678	24 555
Summa räntebärande värdepapper	<u>154 594</u>	<u>155 021</u>

Not 9 Aktier, aktiefonder

	2005-12-31	2004-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	137 411	167 010
Tillkommande tillgångar	21 187	12 594
Avgående tillgångar	-32 288	-42 193
	<u>126 310</u>	<u>137 411</u>
Ingående värdeförändring	28 828	8 570
Årets värdeförändring, netto	43 343	20 258
Utgående ackumulerade värdeförändring	72 171	28 828
Redovisat värde vid årets slut	<u>198 481</u>	<u>166 239</u>
	<i>Antal</i>	<i>Marknadsvärde</i>
<i>Onoterade andelar (kr)</i>		
AB Terminologicentrum TNC, 556562-8491	167 TNC	50
		<u>50</u>
<i>Svenska aktiefonder</i>		
SHB Aktiefond Index	36 750,7560	166 189
Summa aktier och aktiefonder	<u>198 481</u>	<u>166 239</u>

Not 10 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2005-12-31	2004-12-31
Upplupna ränteintäkter, obligation	1 250	1 250
Upparbetade ej erhållna forskningsmedel	11 606	12 720
Ej fakturerade tjänster	900	900
Övriga poster	410	63
	<u>14 166</u>	<u>14 933</u>

Not 11 Eget kapital

	<i>Grundfond</i>	<i>Reservfond</i>	<i>Fritt eget kapital</i>
Utgående balans enligt balansräkning föregående år	30 000	7 500	258 314
Årets resultat			26 476
Vid årets slut	30 000	7 500	284 790

Not 12 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	<i>2005-12-31</i>	<i>2004-12-31</i>
Avsättning för en tidigare anställd i Jernkontoret	112	157
	112	157

Not 13 Bokslutsdispositioner/obeskattade reserver

	<i>2005-12-31</i>	<i>2004-12-31</i>
Avsättning till periodiseringsfond, tax 04	580	580
Avsättning till periodiseringsfond, tax 05	170	170
Avsättning till periodiseringsfond, tax 06	80	–
	830	750

Not 14 Skulder till kreditinstitut, lång- och kortfristiga

	<i>2005-12-31</i>	<i>2004-12-31</i>
Förfallotidpunkt inom 1 år från balansdagen	54 000	–
Förfallotidpunkt 2-5 år från balansdagen	–	54 000
Förfallotidpunkt, senare än fem år från balansdagen	6 000	6 000
	60 000	60 000

För dessa skulder har fastighetsinteckningar om 6.000 (6.000) och värdepapper om 67.406 (65.000) lämnats som säkerhet

Not 15 Övriga skulder, lång- och kortfristiga (del av)

	<i>2005-12-31</i>	<i>2004-12-31</i>
Förfallotidpunkt inom 1 år från balansdagen	13 340	5 000
Förfallotidpunkt 2-5 år från balansdagen	6 261	8 558
	19 601	13 558

Avser bidrag till Bearbetningscentrum Dalarna, Forskarskolan, Högskolan Dalarna & KTH avseende forsknings-, utbildnings- samt rekryteringsstöd

Not 16 Skulder erhållna ej upparbetade forskningsmedel

	<i>2005-12-31</i>	<i>2004-12-31</i>
Avser förpliktelser till medlemsföretag för pågående och kommande projekt	19 248	20 005
	19 248	20 005

Not 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	<i>2005-12-31</i>	<i>2004-12-31</i>
Semesterlöner	1 582	1 489
Upplupna sociala avgifter	488	469
Upplupen löneskatt	928	1 135
Förutbetalda intäkter	2 040	–
Övriga poster	325	264
	5 363	3 357

Not 18 Ersättning till revisorerna

	<i>2005-12-31</i>	<i>2004-12-31</i>
Revision		
Öhrlings PricewaterhouseCoopers	283	339

Stockholm den 15 mars 2006

Anders Ullberg
Omförande

Uno Blom

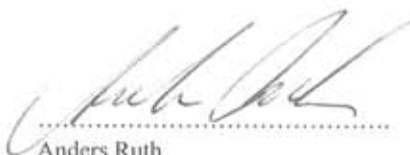
Arik Danielson

Thomas Johanson

Mats Källemark

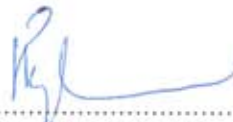
Anders Ruth

Olle Wijk

Elisabeth Nilsson
Verkställande direktör

Bengt Åke Bengtsson

Göran Carlsson

Pekka Erkkilä

Jan-Erik Johansson

Bengt Lindahl

Jarmo Tonteri

Ulf Öhnfeldt

Vårt granskningsutlåtande har avgivits den 30 mars 2006

Hans Jacob Wärn
Deputerad

Bo Legehus
Deputerad

Kent Mideryd
Auktoriserad revisor

Redovisning av stiftelser förvaltade av Jernkontoret

Jernkontoret administrerar och förvaltar nedanstående stiftelser för vilka fondutskottet inom fullmäktige redovisar verksamheten till Bruks societeten.

Utdelningar från samtliga stiftelser beslutas av fullmäktiges arbetsutskott med undantag av Stiftelsen Bruksdisponenten Sixten Wohlfahrts Minne, Löwensköldska Fonden och Gerhard von Hofstens Stiftelse för Metallurgisk Forskning, som har egna styrelser.

Stiftelserna lämnar bidrag och stipendier till forskning, utveckling, utbildning och studieresor enligt de särskilda bestämmelser som gäller för varje stiftelse och baseras på enskilda ansökningar.

Stiftelsen Prytziska fonden nr 1

Grosshandlare C R Prytz överlämnade 1917 till Jernkontoret 100.000 kr och 1925 ytterligare 100.000 kr till en särskild fond till främjande och bekostande av svensk bergshistorisk forskning.

Under året utdelades sammanlagt 70.300 kr till följande mottagare: till Eva Svensson, Lunds Universitet, i bidrag för publicering av sitt forskningsarbete *Smältsmedens torp och föremål*, till Dag Avango, KTH, i tryckningsbidrag av doktorsavhandlingen om *Sveagruvan, svensk gruvhantering mellan industri, diplomati och geovetenskap*, till Ida Hedström Umeå, i bidrag till *En studie av träkolsåtgång och -förbrukning vid Storebro Bruk 1793–1850*.

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 2.924.322 kr.

Stiftelsen Prytziska fonden nr 2

Vid grosshandlare C R Prytz' död den 10 juni 1938 erhöll Jernkontoret enligt testamente 200.000 kr till en fond som skulle benämnas Prytziska fonden nr 2. Stiftelsen ska användas till främjande av metallurgisk eller metallografisk forskning.

Under året utbetalades totalt 650.000 kr, till Kimab i forskningsbidrag till Centrum för Termodynamiska beräkningar, CCT. Av utbetalningen avser 325.000 åtagande för år 2006.

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 13.400.523 kr.

Stiftelsen De Geerska fonden

Friherre Louis De Geer, Leufsta bruk, donerade år 1918 till Jernkontoret 100.000 kr att förvaltas som särskild fond, benämnd De Geerska fonden. Stiftelsens avkastning ska utdelas som stipendier till för järnhanterings utveckling särskilt förtjänta unga ingenjörer eller på annat sätt för järnhanterings utveckling speciellt gagnande och nyttigt sätt. År 1997 i samband med Jernkontorets 250-årsjubileum mottog stiftelsen 24.940 kr i gåva från Finska Stål- och Metallproducenters Förening.

Under året utdelades sammanlagt 34.800 kr i resestipendier till doktoranderna vid Forskarskolan i Bearbetningsteknik vid Högskolan Dalarna, till doktoranderna vid KTH Klara Asp och Johan Jeppsson.

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 1.875.301 kr.

Stiftelsen Axel Ax:son Johnsons forskningsfond

Generalkonsul Axel Ax:son Johnson donerade år 1938 100.000 kr till en forskningsfond vid Jernkontoret. Fonden är avsedd att möjliggöra lösningen av för järnhanteringen viktiga problem till fromma för vårt land och för hanterings vidare utveckling.

Under året utdelades sammanlagt 282.700 kr till doktoranderna vid Forskarskolan i Bearbetningsteknik vid Högskolan Dalarna, Sofia Bertling och Nulifer Ipek, båda doktorander vid KTH samt till MIK Research AB i Borlänge.

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 9.849.343 kr.

Stiftelsen Överingenjören Gustaf Janssons Jernkontorsfond

Till minne av överingenjör Gustaf Jansson, som avled 1934, donerade efterlevande år 1954 200.000 kr att fonderas av Jernkontoret. Avkastningen ska användas till rese- och studiestipendier åt unga ingenjörer, vilka önskar till gagn för den svenska järnhanteringen förkovra sina insikter om hanterings praktiska utövning.

Under året utdelades sammanlagt 182.600 kr. Avkastningen beviljades till största delen som resestipendier enligt följande: till Clara Anghel, doktorand vid KTH, till Pär Jönsson, professor KTH, till Sofia Hansson, Stanislav Riljak, Mohammed Tahir, samtliga doktorander vid Högskolan Dalarna, till Forskarskolan i Bearbetningsteknik vid Högskolan Dalarna, Stanislav Riljak, MIK Research AB och till Tadeusz Siwecki, Kimab.

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 7.192.002 kr.

Stiftelsen Skandinaviska Malm- och Metalls forsknings- och utvecklingsfond

Skandinaviska Malm- och Metallaktiebolaget överlämnade 1977 100.000 kr till en fond vars avkastning ska användas till företrädesvis studieresor som har anknytning till Jernkontorets gemensamma forskningsverksamhet.

Under året utdelades 30.000 kr till Janne Tikka, doktorand och Nils-Olof Lindfors bergsingenjör, båda Mefos.

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 1.304.038 kr.

Stiftelsen Bruksdisponenten Sixten Wohlfahrts Minne

Bruksdisponenten Sixten Wohlfahrt avled 1923. År 1934 grundades en stiftelse till Sixten Wohlfahrts minne. Avkastningen får av stiftelsen användas till främjande av den verksamhet för utbildning och undervisning i bergsvetenskapliga ämnen som bedrivs vid Bergsskolan i Filipstad.

Under året har 35.000 kr utdelats till Bergsskolan.

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 1.597.486 kr.

Stiftelsen Jonas Kjellbergs och Berndt Wijkanders stipendiefond

Bruksdisponenterna Jonas Kjellberg och Berndt Wijkander donerade år 1918 tillsammans 100.000 kr till en stipendiefond vars avkastning ska användas till stipendier för studerande vid Tekniska Högskolan i Stockholm, Bergsskolan i Filipstad och Rudbecksskolan i Örebro. Stipendiater utses av respektive skolor.

Under året utdelades 9.000 kr som stipendier till Wille Johansson, Per Nilsson och Annika Persson, samtliga Bergsskolan i Filipstad, till Karin Johnsson, Rudbecksskolan i Örebro samt till Ranja Poli, KTH.

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 668.013 kr.

Stiftelsen Jonas Kjellbergs och Berndt Wijkanders understödsfond

Bruksdisponenterna Kjellberg och Wijkander donerade år 1918 gemensamt 100.000 kr till en understödsfond, som förvaltas av Jernkontoret. Ur stiftelsen ges tillfälliga ekonomiska bidrag till anställda och f d anställda vid AB Bofors anläggningar eller deras anhöriga, boende i Karlskoga.

Under året har 9.000 kr utdelats till AB Bofors för vidare utdelning.

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 658.089 kr.

Stiftelsen Jernkontorsfonden för bergsvetenskaplig forskning

Denna fond tillkom år 1923 genom avtal mellan svenska staten och Jernkontoret. Fonden har till ändamål att främja forskningsverksamheten vid Tekniska Högskolan i Stockholm, i första hand inom de bergsvetenskapliga områdena.

Donationen var ursprungligen 200.000 kr. Utdelning beslutas av Jernkontorets fullmäktiges arbetsutskott på förslag från en nämnd vid Kungliga Tekniska högskolan.

Under året har anslag om sammanlagt 118.500 kr beviljats till doktoranderna vid KTH: Lidong Teng, för inköp av gaschromatograf och till Nabil Rafidi, för slutförande av sin doktorsavhandling.

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 4.832.174 kronor.

Stiftelsen Wilhelm Ekmans fond för bergshistorisk forskning

Bruksdisponenten Wilhelm Ekman donerade år 1985 värdehandlingar motsvarande 202.560 kr till Jernkontoret för en fond med ändamål att stödja bergshistorisk forskning avseende huvudsakligen tiden efter år 1600. Denna fond utökades med donationer åren 1987 och 1988 på sammanlagt 218.000 kr samt år 1997 med 20.000 kr genom en insamling till *Erik Hööks minne*.

Under året beviljades anslag med sammanlagt 22.700 kr till Hjalmar Fors för genomförande av en seminarierie rörande Bergskollegiums historia, och till Dag Avango i bidrag till framställning av doktorsavhandlingen om Sveagruvan.

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 1.190.415 kronor.

Stiftelsen Löwensköldska Fonden

Denna fond grundades den 9 augusti 1817 av Västerbergslagens masugnsägare och utökades samma dag genom donation av dåvarande presidenten i Kongl Bergskollegium, friherre S Löwensköld och senare genom årliga inbetalningar av masugnsägare i Kopparbergs och Västmanlands län samt donationer.

Avkastningen ska utdelas till studerande från Kopparbergs, Västmanlands, Örebro, Gävleborgs och Värmlands län som bedriver studier med bergsvetenskaplig inriktning vid Bergsskolan i Filipstad, Luleå tekniska universitet samt Materialdesign vid KTH. Fondens förvaltning övertogs av Jernkontoret 1993. Tidigare förvaltades fonden av Bergmästareämbetet i Falun.

Under året beviljades anslag med sammanlagt 58.500 kr som studiestipendier till Serageddine Ben Attia, Linus Bengtsson, Andreas Carlsson, Eva Elfving, Gustav Grenmyr, Mikael Herrdin, Per Jonsson, Christer Malmesjö, Mathias Rehnström, Peter Tjerngren, Kalevi Vainikainen (samtliga Högskolan Dalarna) och till Andreas Henriksson, Kristian Huhtakangas, Patrik Jonsson, Peter Löfroth, Ann-Marie Malm, Johan Portin, Johan Sannehag och Peter Svängård (samtliga KTH).

Stiftelsens eget kapital till marknadsvärde uppgick den 31 december 2005 till 2.511.972 kronor.

Gerhard von Hofstens Stiftelse för Metallurgisk Forskning

Bergsingenjör Gerhard von Hofsten donerade år 2000 sina aktier i Investment AB Sälvik till en stiftelse, Gerhard von Hofstens Stiftelse för Metallurgisk Forskning. Stiftelsen, som har sin egen styrelse vilken beslutar om utdelningar, förvaltas tills vidare av Erik Penser Fondkommission AB.

Stiftelsens ändamål ska vara att främja utbildning och undervisning samt vetenskaplig forskning inom processmetallurgi inom stål- och metallområdet samt även allmän metallforskning avseende bl a material och processer.

Under året utdelades sammanlagt 113.000 kronor till doktoranderna Johan Björklund, KTH, Johan Bratberg, Kimab, Anders Eliasson, KTH, Eva Johansson, Mefos, Lena Magnusson, KTH, Jenny Strandh, KTH, Ulrika Tilliander, KTH och Sten Wessman, Kimab.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgår vid räkenskapsårets utgång till 2.200.000 kronor.

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

Till BRUKSSOCIETETEN i JERNKONTORET (org.nr 802001-6237)

Undertecknade, vilka därtill i vederbörlig ordning av Bruks societeten utsetts, har granskat årsredovisningen och bokföringen samt fullmäktiges, fondutskottets och verkställande direktörens förvaltning i Jernkontoret för år 2005. Det är fullmäktige och verkställande direktören som har ansvar för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättande av årsredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och fullmäktiges och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som fullmäktige och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i Jernkontoret för att kunna bedöma om någon fullmäktige eller verkställande direktören har handlat i strid med årsredovisningslagen eller Jernkontorets stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi har tagit del av räkenskaperna för dels Jernkontoret, dels de av Jernkontoret förvaltade stiftelserna, nämligen Stiftelsen Prytziska fonden nr 1 och Stiftelsen Prytziska fonden nr 2, Stiftelsen De Geerska fonden, Stiftelsen Generalkonsul Axel Ax:son Johnsons forskningsfond, Stiftelsen Överingenjören Gustaf Janssons Jernkontorsfond, Stiftelsen Skandinaviska Malm och Metalls forsknings- och utvecklingsfond, Stiftelsen Bruksdisponenten Sixten Wohlfahrts Minne, Stiftelsen Jonas Kjellbergs och Berndt Wijkanders stipendiefond, Stiftelsen Jonas Kjellbergs och Berndt Wijkanders understödsfond, Stiftelsen Jernkontorsfonden för bergsvetenskaplig forskning, Stiftelsen Wilhelm Ekmans fond för bergshistorisk forskning och Stiftelsen Löwensköldska fonden, liksom av fullmäktiges och fondutskottets verksamhetsberättelser, protokoll och andra handlingar vilka lämnar upplysning om Jernkontorets ekonomiska förhållanden och förvaltning.

Vidare har vi förvissat oss om att Jernkontorets och de av Jernkontoret förvaltade stiftelsernas värdehandlingar som förvaras i öppna depåer är redovisade i räkenskaperna enligt besked från bankerna. Vi har också i övrigt utfört de inventeringar och granskningsåtgärder vi ansett erforderliga. För de av Jernkontoret förvaltade stiftelserna upprättar auktoriserade revisorn Kent Mideryd separata revisionsberättelser.

Årsredovisningen för Jernkontoret har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av Jernkontorets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Fullmäktiges ledamöter och verkställande direktören har enligt vår bedömning inte handlat i strid med Jernkontorets stadgar. Vi tillstyrker att Bruks societeten fastställer resultaträkningen och balansräkningen, disponerar resultatet i enlighet med fondutskottets förslag samt beviljar fullmäktige, fondutskottets ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 30 mars 2006

Kent Mideryd
Auktoriserad revisor

Bo Legelids
Bergslagens Deputerade

Hans Jacob Wærn

DEN SVENSKA STÅLINDUSTRINS BRANSCHORGANISATION

Jernkontoret grundades 1747 och ägs sedan dess av de svenska stålföretagen. Jernkontoret företräder stålindustrin i frågor som berör handelspolitik, forskning och utbildning, standardisering, energi och miljö samt skatter och avgifter. Jernkontoret leder den gemensamma nordiska stålforskningen. Dessutom utarbetar Jernkontoret branschstatistik och bedriver bergshistorisk forskning.

JERNKONTORET

Box 1721, 111 87 Stockholm · Kungsträdgårdsgatan 10
Telefon 08-679 17 00 · Fax 08-611 20 89
E-post office@jernkontoret.se · www.jernkontoret.se

